IX. évfolyam. 167. szám. Vasárnap, 1875. oktober 17.

Előfizetési díj:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egy évre . . . . 20.—
Félévre . . . . 10.—
Negyedévre . . . 5.—
Egy hóra . . . 1.80
Egy szám 8 krajczár.

Hirdetési díj: 9 hasábos petitsor egyszeri hirdetése 12 kr. többször 10 kr.
Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyilttér: Öt hasábos sor 30 krajczár.

Egyetértés és Magyar Ujság

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
Budapesten IV. megyeháztér 9. sz. hova a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő. — A küldemények csak bérmentesen fogadtatnak el,
Kéziratok csak rendkivüli esetben küldetnek vissza.

Kiadó-Hivatal:
Budapest, IV., Megyeháztér 9. sz.
Vodiáner F. nyomdájában

Felhivás.

Azon t. cz. előfizetőinket, kiknek előfizetése e hó végével lejárt, — tisztelettel felkérjük előfizetésük mielőbb megujitására hogy a lap szétküldésében fenakadás ne történjék.

Előfizetési feltételek

az

„EGYETÉRTÉS és MAGYAR UJSÁG"-ra.

Évnegyedre	**5** frt. — kr.
Félévre	**10** frt. — kr.
Egy hóra	**1** frt. **80** kr.

Az előfizetési pénzek s utalványok az **„Egyetértés és Magyar Ujság"** kiadóhivatalának Vodianer nyomda, megyeháztér 9. szám alatt küldendők.

Az uj kiadásu delegatió.

I.

Ha semmi egyéb nines is már a magyar közvéleményben, felteszszük, hogy még megmaradt benne a kiváncsiság. A nemes rugók, a nagy lendületek, a hazafi érzetek kivesztével ez a tulajdonság épen növekedni szokott. Igaz, a magyar nép ez oldalról is elég erős próbára lett már téve, látott oly furcsa oly példátlan dolgokat, hogy nem igen történhetik valami, a mi neki különös meglepetést okozhatna. De van okunk hitelt adni Paul Louis Courrier, a jeles franczia satyrikus állításának, hogy az emberi leleményesség csak a jó tettekben és dicső példákban ismer határt, melyen tul haladni nem képes, ellenben nincs oly gonoszság és lelketlenség, melyet egy még nagyobbal felülmulni ne tudna. A mi közéletünk pedig sajnos, nem lett ismeretes arról, hogy benne Washington hirneve, Cato erénye és Hampden szabadság szeretete képezné a versenyzés tárgyát. Mehetünk tehát tovább. Annyi mulasztás és vétek, a pulyaságnak és önzésnek annyi kiáltó ténye után, miért nem volnának képesek államférfiaink oly uj merényletekre, melyek a magyarnak eltompult kiváncsiságát ismét kisértésbe hozhatják. Volt is kiváncsiság. A közvéleményt nagyban is foglalkoztatta, hogy mi fog kikerülni a delegatiók tanácskozásaiból. Sok uj tényező merült föl, melyeknek ev érdeket a famosus testület idei működése iránt nevelniök kellett. Ha nem is kételkedett talán senki a végleges eredmény fölött, ha tudta is mindenki, hogy a parlamentaris árnyjáték gépezete mint soha, ugy most sem lesz képes az alkotmányosság egy követelményét, a közjó egy érdekét érvényesiteni: annál nagyobbnak kellett lenni a várakozásnak, hogy micsoda állást fognak elfoglalni és milyen magatartást fognak követni azok, kikre ugy politikai multjok és a korábban vallott meggyőződés, mint jelen parlamentaris létjoguk, — ugy az országnak létérdekei, mint saját polgári becsületük uj kötelezettséget, fokozott felelősséget és erősebb kényszerüséget háritottak.

A delegatusokat a leghathatósabb memento mori kisérte ezuttal Bécsbe. A pénzügyminiszter exposéjában ujra kifejtve találták, hogy Magyarországnak létezési kérdése a pénzügyek rendezésében rejlik: látniok kellett, hogy Magyarország élete ellen a legvészesebb merényletet, a valódi honárulás bünét ma az állami költségvetés megszabásánál lehet elkövetni, tudniok kellett, hogy mig uj kiadás megszavazásánál minden egyes fillér is lelkiismeretbeli dolog, a régi kiadások megszoritásánál a forintok számát sem szabad nagyon aggodalmasan fontolniok. Maga a jelenlegi pénzügyminiszter már a tavalyi delegatióban követelte mint a kisebbség vezére a hadügyi költségvetés leszállitását, a mikor a pénzügyi kérdés még nem volt oly kritikus alakban felállitva, a bajnak elháritására még nem fogytunk ki annyira az időből.

A kabinetnek vezérlő szelleme pedig épen az a férfiu, ki éveken át a parlamenti ellenzéknek volt teje, ki elvi ellentétbe helyezte magát a delegatiók intézményével és a ki az elmult évben a legkeményebb támadást intézte a kormány ellen, a miért az akkor ki nem eszközölte a hadügyi költségvetés leszállitását. A delegatióban is most oly emberek foglalnak helyet, kik korábban mindenkor a legkiméletlenebb kritikát gyakorolták a delegatiók tevékenységén, sőt a delegatióban részvételt is oly irtóztató principiális fontosságra emelték, a milyent az soha meg nem érdemelt. Ők most megváltoztatták ugyan álláspontjukat, de tették azt épen azzal az indokolással, hogy az eddigi gazdálkodásnak akarnak véget vetni és a létező alapon kivánnak megtenni annyi jót, mennyi rajta lehetséges. A szembenálló nagy pártok egyesülése, a nemzet akaratának viharos felforgatása, a parlamentarismus történetében példátlan alakulatnak fölidézése országvilág előtt oly czélból történt, hogy azok, kik a mult vétkeiben leledzettek és azok, kik elkeseredett kritikát gyakoroltak, most együtt a végső romlásnak meggátlásában közreműködjenek. Itt az előbb vallott elv épugy, mint ez elvnek megtagadása egyformán a legnagyobb és legszentebb kötelességgé tették azt, hogy a legkisebb krajczárban se legyen az ország java a sas vagy irás koczkájára feltéve. Honmentés! Honmentés! Honmentés! kiáltották százszor a nemzet fülébe.

Ily előzmények után jött össze a delegatió! Ily előzmények után okvetlen a delegatió tevékenységében kellett lenni a próbának, mely a honmentésnek komoly tartalmáról, a hirdetett czég valódiságáról, a szándékok őszinteségéről, az akaratnak tisztaságáról tanuskodjék. És a kik, mint mi, a delegatiónak hatáskörében a legjobb akarattól sem várnak semmi üdvös foganatot, azoknak is azt kelle várniok, hogy itt egy végtelenül drámai összeütközés anyaga rejlik, melyet egyfelől a fenyegetett ország megmentése, másfelől a külső helyzet fatalis nyomása szülnek. Várhatták, hogy a kormány minden erőből fogja a nagyobbmérvü megtakaritásokat követelni. Várhatták, hogy a delegáczió tagjai körömszakadtáig fogják az utolsó koldusfilléreket a hadügyi moloch éhes torka elől megvédelmezni. Ha bukniok kellett is, mint hősöknek és erős küzdelem után lehetett csak bukniok.

Vártuk-e mi ezt? Igen, a kik csak szavak után indúlnak, ezt várták. A szerencsétlen nemzetnek, a szó „honmentés" annyit ért mint a hazának tényleges megmentése. Mert legnagyobb hatalommá teszi a szót, üres szóvá lesz minden, mibe reménységét helyezte.

Lássuk, hogy nyilvánult a honmentés!

Mezey Ernő.

*

Mezey Ernő barátom fönebbi czikkének megjelenését alkalmul használom fel arra, hogy kifejezést adjak ohajtásomnak, miszerint tisztelt barátom, ki magán körülményeinél fogva megszünt ugyan e lap bel- munkatársa lenni, de tevékenységével támogatni örömmel igérkezett ezutánra is, minél gyakrabban keresse fel kitünő czikkeivel az „Egyetértés"-t, melynek keletkezésében és fentartásában neki kiváló része volt.

Csávolszky Lajos.

Bécsben a delegátiók, Budapesten a pénzügyi bizottság szavazza a költségeket erősen, csak legyen aztán ember, a ki győzi fizetni az adót, kivált olyan nagy jótéteményben részesülve, hogy meg is él mellette. Mi csak várjuk türelemmel az eredményt s töprengünk magunkban azon, hogy ugyan mit fog majd mondani a pénzügyminiszter akkor, ha meglátja, hogy mennyire csalódott előirányzatában, melyet olyan nagyon „reális alapra" fektetett, s melyet a pénzügyi bizottság egy-két, a jövőbe jobban látó tagja ellenzése daczára is olyan udvarias készséggel megszavaz.

*

Hanem pár tételt már most is ajánlunk a pénzügyminiszter ur figyelmébe, a hol minden szabatkozása daczára is nagyon optimistikus szempontból itélt s szemmel láthatólag irányozta többre a bevételt, mint a mennyi valósággal lesz. Épen a legközelebbi bizottsági ülésen szavaztatott meg magának ugyanis a földadónál olyan összeget, melynél 1 millió frt értékig a kataszter kiigazitása folytán bejövendő többlet figurál. Ez 1 millió többletnek bizonyosságát azzal tünteti fel a p. ü. miniszter, hogy az eddigi földadó legalább is 10%-tel fog emelkedni országszerte. Ez tenne 37 millió földadó mellett 3 millió 700 ezer forintot. — De ha a kataszter csak jövő évben készül el s azon része is, mely addig elkészül, csak uj évtől kezdve lesz az uj mérték szerint vetve adó alá: vajjon van-e abban csak egy csepp valószinüség is, hogy az egész kiigazitásból várható többletből már a jövő évre befolyjon 1 millió forint?..

*

A szállitási adóból 2 millió 400 ezer forintot előirányoz. E tekintetben ugyan, maga sem látszik erősen bizni az előirányzatnak megfelelő eredményben: de mi meg már most határozottan mondhatjuk, hogy az messze el fog ütni a számitástól. Nézzen csak utána a pénzügyminiszter ur s meg fogja találni valahol iratai között, hogy ez adónemből az első hónapban 200 ezer forint helyett csak 100 ezer folyt be; tehát épen a fele. Ez tudvalevő dolog, daczára annak, hogy „a zárszámadások egy része csak e hó 15-én fog beérkezni." — Eleget bizonyitnak a már eddig beérkezettek is.

Az igazságügyminiszter által összehivott bizottság, mint a „K. N." értesül mult csütörtökön kezdte meg tárgyalásait a **csődtörvény** tárgyában a miniszter személyes elnöklete alatt. A tanácskozás alapjául Dr. Apáthy István tervezete szolgált. A részletes tárgyalások megkezdése előtt a bizottság három elvi kérdés eldöntésével foglalkozott. Megállapodott ugyanis egyhangulag abban, hogy a csődtörvény mint különálló törvény alkottassék meg; továbbá abban, hogy ezen alkotandó törvényben a kereskedők és nem kereskedők csődje között különböztetés tétessék. Azon harmadik kérdés, valjon az Apáthy javaslatába felvett kényszeregyesség hazánkban alkalmazandó-e? hosszabb vita után, melynek folyama alatt Tóth Elek, Manoylovics, Kochmeister, Cseneghy államtitkár és többen a kényszeregyesség behozatala ellen, Daruváry, Máday, Schnierer pedig mellette szólaltak fel, ezen intézmény elejtésével döntetett el. A részletes vita a tervezet 3-ik szakaszáig haladt, melyből többek közt kiemelendő azon határozat, hogy a csődvagyonba — a tervezet ellenére — a bukottnak a csőd ideje alatti szerzeménye is bevonandó. Az ülésekről rendes jegyzőkönyvek vezettetnek.

A belügyminiszter rendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz az **osztr. bíróságok itéleteinek** végrehajtása ügyében, a melyben meghagyja, hogy a nem magyar hatóságok részéről az illetékes m. kir. biróság mellőzésével a törvényhatóságokhoz netalán közvetlenül intézendő végrehajtási meghagyásokat semmi esetre se foganatositsák.

Az uj törvények alapján országszerte be van fejezve a kereseti és **tőkekamat-adó** kivetése s az eredmény hallomás szerint jelentékenyen felül mulja az előző éveket.

Budapest, okt. 16.

Épen lapunk tegnapi számának egyik czikkében is kimutattuk, hogy külkereskedelmi állapotunk szánandó miserabilitása folytán miként veszitett Magyarország 1872-ben 175 millió forintot idegen országok javára, és hogyan fog veszniteni ez évben, valamint ezentul is mindaddig, a mig saját szükségletére a külföldről lesz kénytelen milliókkal több értékü czikket behozni, mint a mennyit viszont odaszállit.

Hogy okvetlenül megröviditést szenved az, a ki többet ad ki, mint a mennyit bevesz, — ez olyan szent igazság, olyan világos tétel, a minek tagadására józan szót felhozni nem lehet s nem hinnénk az ellenmondás lehetőségében, ha saját szemeinkkel nem látnánk, hogy az „Ellenőr" épen azt látja örvendetes körülménynek, a mi minden más embert méltó aggodalommal tölt el. És miért tartja azt olyan örvendetesnek? — Hát: mert az fizet, a kinek van. Idézzük itt saját szavait, melyekkel boldog megelégedésének ad kifejezést, miután kimutatta, hogy 1868—1872-ig mennyi volt évenkint a behozatal és kivitel közötti különbség s megmagyarázza, hogy öt év alatt épen 368 millió forintot tesz ki a minus, mely örömének tárgyát képezi.

„Ellenfeleink azonban — igy szól az „El." — nem igy fogják fel a dolgot. Ők feltámasztják a mercantilismus rég sirbaszállt aktiv és passiv mérlegét. és okoskodnak a következőképpen: 1868-ban a mérleg még + 10 milliót mutatott, 1869-ben már — 79-et, 1870-ben + 1-et, 1871-ben — 114-et és 1872-ben — 175 milliót. A nemzet minden évben milliókkal sőt százmilliókkal költ többet mint bevesz, elszegényedünk, elpusztulunk! Elfelejtik azt, hogy a nemzetek életében a pénz nem a legfőbb jav, hogy a nemzetek gazdaságában a forgalom élénksége a jólét legérzékenyebb hévmérője. Hiszen ha állna a passiv és aktiv mérlegek tana, akkor a kisebb forgalmu 1868-iki és 1870-iki kedvezőbb volna a többinél, s oly ország például, mint Románia vagy Szerbia, melyek sok nyerstermeket exportálnak, de sokkal fejletlenebbek, semhogy külföldi iparczikkeket fogyaszthatnának — gazdagabbak és vagyonosabbak volnának, mint a náluknál talán mégis sokkal előrehaladottabb Magyarország."

Aztán röviden megjegyzi, hogy voltaképen miért is mutat ez az egy pár év „lehangoló viszszaesést", s igy folytatja:

„Ha csupán a végeredményül szolgáló számokat vizsgáljuk, azt fogjuk látni, hogy öt év alatt behozatalunk 179 millióval növekedett, mig kivitelünk 16 millióval csökkent. Már e pár szám is azt mutatja, hogy kivitelünk számbavehetlen változása (!) mellett behozatalunk rendkivül emelkedett, mit ép ezért nem lehet termelési képességünk csökkenésének, hanem egyes-egyedül fogyasztási képességünk növekedésének tolajdonitani. S ezért talán mégsem kell kétségbe esnünk."

Végül részletezve kissé az egyes tételeket, azzal fejezi be bölcselkedését, hogy: „Ez a helyzet valódi képe. Ki máskép fest, ámit. Öntudatosan vagy öntudatlanul."

Hát a biz szép lapidáris módon van megmondva, hanem tán az sem megvetendő, ha mi meg azt feleljük rá még rövidebben, hogy „a ki ugy fest, mint ő, ámit öntudatosan."

A mélyelmüsködéssel füszerezett solasztikusi észjárásnak szebb tanujelét nem is adhatta volna az „Ellenőr", mint az olyan okoskodásokkal, hogy hasznavehetlen példázgatással igyekszik sulyt szerezni mondottainak s tervszerü kiszámitással siklik át épen a fő momentumokon. Hiába sophismál Szerbia, vagy Románia felhozásával, azt senkisem állitja, hogy gazdagabbak azok, mint Magyarország; de nem is hasonlithatók, legfeljebb arányba hozhatók ezek egymással, miután Magyarország ugy területben, mint népességben nagyobb náluknál; megforditva pedig a tételt ugy állna a dolog, hogy Franczia vagy Angolország meg még szegényebb hazánknál, mert ott ellenkezőleg több érteket szállitnak külföldre, mint a mennyit bevisznek. Pedig azt csak nem fogja talán állitani még az „Ellenőr" jeles financier-je se, hogy ez a két ország „fejletlenebb" a külföldi czikkek fogyasztására, mint Magyarország?

Aztán az „Ellenőr" „számba vehetlen" változásnak nevezi azt, hogy kivitelünk 5 év alatt 16 millióval csökkent, mig ellenben nagy örömmel jegyzi fel, hogy behozatalunk 179 millióval emelkedett, fogyasztási képességünk ennyivel növekedett s „ezért talán még sem kell kétségbeesnünk."

Annak nem kell kétségbeesnie, a ki előtt „a nemzetek életében a pénz nem a legfőbb jav, hanem a forgalom élénksége a jólét legérzékenyebb hévmérője," de a ki egy kissé a jövőbe is tekint s a ki előtt a nemzetek életében épen a pénz a legfőbb jav, mert attól függ müvelődése, ipara, kereskedelme, egész jövője, tehát maga a forgalom élénksége is, — annak bizony kétségbe lehet esnie e visszás állapotok fölött. Mert elvégre Magyarország képes volna még többet is fogyasztani, a mivel „még nagyobb volna a forgalom élénksége;" de mire vezet aztán az olyan gazdálkodás, mikor valaki készpénzen idegenektől vásárolja szükségleteit, a mig van tőkéje, ő maga pedig nem gyarapszik soha semmiben? — Józan gondolkozás mellett nem „a forgalom élénksége a jólét legérzékenyebb hévmérője", hanem az, ha ebből a forgalomból haszon háramlik a nemzetre; mert ellenkező esetben hamis, süppedékes alapokon nyugszik az a jólét, mely megszünik előbb-utóbb, a mint a bevételekkel sohasem gyarapitott, mig ellenben kiadásokkal folytenosan apasztott tőke végképen elfogy.

A ki nem igy fest, az ámit, még pedig öntudatosan.

A „N. Hirlap" irja:

Országvilág tudja, hogy sok adó nem „fizetődik be" évenként Magyarországon, a zárszámadások az összeget is megmondják, — szájról szájra jár a hir, hogy X. meg Y. milliomos urak hazafisága enynyi meg ennyi tiz- vagy százezerrel van restantiában, de hogy hát a valóságban kik és „mennyit érnek" ez **adóhátralékos nagy urak**, azt még a pénzügyminiszter sem tudja. A fizetni nem szerető urak ugyanis nagyon furfangosak. Szabad választásukra van bizva adójukat lakhelyük községének elöljáróságánál vagy közvetlenül az adóhivataloknál megfizetni. Már most azok, a kik fizetni szoktak vagy szándékoznak, az adóhivatalnál jelentkeznek; azok pedig, kik nem tartják gavallér dolognak az adófizetést, a községi elöljáróságnál. Miért? mert az adóhivatal a hátralékok jegyzékét névszerint kitett összegekkel szokta a miniszteriumnak beküldeni, mig a községektől sommásan, nevek emlitése nélkül jönnek be a kimutatások. A miniszterium e szerint megkapja a kimutatásokat, de nem veheti hasznukat, mert a legnagyobb és legbotrányosabb adóhátralékok a községek sommázott adóhátralékaiba foglalvák, és számos községnek nagy összegre rugó restantiája tulajdonkép csak egy vagy két nagyur fizetési nem akarásának eredménye. — Ezen különben a pénzügyminiszter segithet: parancsolja meg a községeknek, hogy ne sommásan, hanem névszerint felsorolva mutassák ki hátralékaikat, — akkor aztán a **közvéleménynek** is módjában lesz azon nagy hazafiakkal megismerkedni, kik annyi pénzébe — és hitelébe kerülnek az országnak.

A pénzügyminiszter a „Hon" szerint már kész az **adóhátralékok behajtása** tárgyában kidolgozott tjavaslattal. — Ez megyei bizottságok utján állapitja meg minden egyes adózó hátralékát, leirja a behajthatlanokat, felosztja a hátralékot több (5) évre és ugy szabja ki, hogy adóhátralékából senki se köteleztessék évi adójának 50%-jánál többet lefizetni.

A képviselőház pénzügyi bizottsága

(16-dik ülés, okt. 16.)

Elnök: Zsedényi Ede. — Jegyző: Ordódy Pál. — A kormány részéről jelen vannak: Tisza Kálmán belügy., Széll Kálmán pénzügyminiszter; Andreanszky, Madarassy tanácsosok.

Szontagh P. előadó olvassa a belügyminiszteri költségvetésre vonatkozó bizottsági jelentést, mely észrevétel nélkül hitelesittetik.

Molnár Gy. előterjesztést tesz a honvédelmi miniszterium költségvetésében kifogásolt némely tételt illetőleg, melyek a számszéknél állitólag felszámolva nem voltak. Az államszámszék kimutatja, hogy az utalványozások megtörténtek ugyan, de nem az illető rovatok alatt, mi ellen a honvédelmi miniszteriumhoz átirat küldetett az ottani számvitel utasitása végett, mely azonban a miniszter utasitása ellenében járt el miután magát a költségvetés rovataihoz nem tartotta. — A jelentés közöltetni fog a honvédelmi miniszterrel.

Következik a napirend: a **pénzügyminisztérium** költségvetésének folytatólagos tárgyalása.

Egyenes adók, cselédtartási, tekeasztal, kocsi és lótartási adó 400,000 forintra van előirányozva.

Lukáts az ellen szólal fel, hogy Erdélyben minden kocsi kivétel nélkül vétetik adó alá. — A miniszter ez iránt mielőbb intézkedést igér. — A tétel elfogadtatik.

A **vadászfegyverek** adója 200,000 frttal van felvéve, a miniszter megjegyzi, hogy 150,000 frttal vett fel kevesebbet a kivetésnél.

Horváth itt is intézkedést lát szükségesnek, mert az adó augusztusban lépett életbe s a közönség nem tudja mely időtől vétetik tel az adóév. — A miniszter elismeri a törvény hiányosságát, miután csak a vadászati idényre állapitja meg a dijakat; ezen csak novelláris uton lehet segiteni. A kiadott jegyek különben jövő augusztusig érvényesek.

Somssich azt az inditványt teszi, hogy engedtessé k meg a vadászati adót egy megfelelő tőke lefizetésével örökösen megváltani, mihez a miniszter, kijelentése szerint, nagyon szivesen hozzájárul. Miután még Simonyi a fegyveradó megszüntetésére szólitja fel a minisztert a bizottság e tételt elfogadja.

Késedelmi kamatok 1.500,000 frttal vétettek fel. — Helfy tudni szeretné, hogy mely forrásból jő be az összeg nagyobb része: végrehajtás vagy önkéntes megajánlás utján-e? Szerinte a végrehajtás rendszere nem fér össze a késedelmi kamatszedéssel.

A miniszter azt válaszolja, hogy itt az executió rendszert nem képez, hanem csak kényteleségből alkalmaztatik; késedelmi kamatot pedig minden adózó fizet, ki fizetésével késik. Deézsy a késedelmi kamatokat az állam által fizetett kamatok magasságára kivánja emeltetni a jó adófizetők iránti méltányosság tekintetéből. A behajtásnál előforduló visszaélésekre felhivja a miniszter figyelmét.

A miniszter megujitja igéretét a végrehajtási eljárás megujitása iránt.

Simonyi a késedelmi kamatok magassága ellen szólal fel; s hogy alig lehetséges valakinek adóját késedelmi kamat nélkül fizetni. — A miniszter rövid megjegyzése után a bizottság a késedelmi adó czimén előirányzott két tételt elfogadja.

Az adóhátralékok 4 millió frttal vannak előirányozva. — A miniszter itt megjegyzi, hogy a 38 milliónál adóhátralék közt igen sok a leirandó, mely végleg behajthatlannak bizonyult. A 4 millió behajthatási reményét abból meriti, hogy ez évben már idején meg lesz szavazva a költségvetés és igy idejében fog az adó kivettethetni. Továbbá az uj törvény ki fog terjeszkedni a hátralékokra is, mely rendszer az eddiginél jobb lesz, s a hátralékok ügyét végleg rendezni fogja. Az alapeszme ezen ügyben az lesz, hogy a hátralék el lesz különitve és liquidálva a rendes adóktól, s a liquidált hátralék lefizetése több évre fog felosztatni. A 4 milliót a mostani viszonyok s ezen uj eljárás alapján reméli beszedhetni.

Móricz figyelmébe ajánlja a miniszternek azon körülményt, hogy a községek, mint ilyenek, könnyen lefizethetnék hátralékaikat, ha a kormány ezek részére nyujtandó földhitelről gondoskodnék.

Sennyey b. azt hiszi, hogy ha az uj adóbehajtási mód szerint biztositva lesz a 76-ki év egész adója, az uj törvény már teljesen meg fogta tenni kötelességét, hogy még ezen felül 4 millió is behajtható legyen, azt lehetlenségnek tartja. Részéről a jelen év eredményét sokkal roszabbnak tartja, mert a sok roszhoz megint egy uj rosz járult, mely a helyzetet roszabbá teszi. Általában 76-ban 20 milliónál több adónak behajthatását lehetetlennek tartja.

A miniszter ismételve indokolja a magasabb felvételt, részint a zárszámadások, részint a 75-ki év eredménye a kataster és a többi uj törvények alapján. Ő csak 900,000 frtal irányoz elő többet, mint a mennyit a tényezők bemutatnak. Elismeri, hogy áldozatokkal fog járni a befizetés, de határozott meggyőződése, hogy csak is igy t. i. erőfeszitéssel lehet az országon segiteni. Sennyey a miniszter nyilatkozatára azt jegyzi meg, hogy itt arról vanszó, megbir-e az ország többet nemzetgazdaságának romlása nélkül.

Helfy attól tart, hogy az ujan kijelölendő liquidáló bizottságok munkálatai csak egy év mulva lesznek befejezve s igy az azokból előbb várt eredmény nem fog bekövetkezni. Azt is nehéznek tartja, hogy ugyanakkor, midőn annyi uj adó vettetik ki, egyszersmind a hátralékból 4 millió hajtassék be. Ha a kormány az összes hátralékot elengedné, akkor emelhető volna az adó, vagy megforditva. A hátralékokra 300,000 frt felvételét, mint a menynyi 74-befolyt, elegendőnek tartaná.

Simonyi az áldozatkészségre való hivatkozást nem tartja helyesnek, mert itt állandó áldozatról van szó, mely a közgazdasági állapotok megrontására szolgál. Ő tehát még akkor sem venné fel e 4 milliót, ha az csakugyan behajtható lenne. — Hegedüs S. kifogást tesz az ellen, hogy többen 20 milliónyi uj adót emlegetnek; részletesen mutatja ki, hogy csak 8 millió az uj teher, s az sem a szegényebb osztályokra van vetve. Az uj adótörvény alapján uj apparatussal reméli a 4 millió hátralék behajthatását.

Horváth L. csakis egyéni nézetül képes elfogadni azt, hogy Magyarország adóképessége nem birja meg az uj adókat. Respectálja az egyéni nézeteket, de részéről azt hiszi, hogy az ország adóképessége nincs kimeritve, s az uj adók terhét megbirja, s ő azt meg is szavazza. Mert, ha az ország egyfelől hangsulyozza az egyensuly helyreállitását, de másfelől adóképtelenségével áll elő, — akkor nem marad más hátra, mint csődöt mondani. Ő ezt nem hiszi, sőt ellenkezőleg van meggyőződve s a 4 millió behajtását tisztán adminisztrativ kérdésnek tekinti. — Szontagh is azt hiszi, hogy mihelyt meglesz az akarat, a 4 millió még a mostani apparatussal is behajthatóvá válik, neki legalább soha sem sikerült adóhátralékban maradni. Azt hiszi, hogy ha protectió és kivétel nélkül járnak el, meglesz az eredmény. Nem áldozatkészségről van szó, de kénytelenségről s arról, hogy a nemzet önfentartási ösztönből nelkülözhető kiadásait megszoritsa.

Sennyey nem egyéni nézetből, de a tapasztalásból indul ki, mely szerint a földmives osztály hanyatlását constatálja. Horváth ellenveti, hogy az uj adónemek ez osztályt nem is érintik.

Helfy Horváth ellenében azt állitja, hogy épen ő és elvtársai azok, kik védik az adóképességet. Nagyon szegény politikának tartja azt, a mely mindig csak az adóemelésre hivatkozik, de a kettős hadsereg és a vámszerződés módositásával nem akarnak a bajon segiteni. Ő ismételve elégnek tartja, ha a 74-ben befolyt összeg szavaztatik meg. Molnár Gy. csodálkozását fejezi ki a felett, hogy épen ezen összeget kifogásolják, hol csak is liquidatióról van szó; oly összegeket, melyek be nem hajtása eddig is bün volt.

Kerkápoly menti a volt kormányokat részint a munka megindításával, részint az országos csapásokkal. A restantiák a gazdag, de közelebbről csapássujtott vidékeken vannak. A tételt megszavazza. Erre a többség a tételt megszavazza.

A fogyasztási adók szükséglete, személyi és dologi kiadások összesen 229,170 frttal az előirányzat szerint megszavaztatik. A fedezet 13.462,000 frttal van fölvéve, 7090 frttal kevesebb, mint 75-re, Simonyi kérdés intéz a vám és kereskedelmi szerződés iránti alkudozás mibenlétéről. A szesz adó előirányzatát 6.150,000 frttal tulzottnak tekinti, mert 74-ben több szeszgyár megszünt.

A miniszter a vámkérdést illetőleg azt válaszolja, hogy az alkudozások azon utasitás folytán, melyet a törvény adott, megindultak, és folytattatnak, s a kormány legjobb belátása szerint jár el az ország érdekében. Bármi legyen ezen alku eredménye, annak a jelen előirányzatra befolyása nincs, ő a 74-ben be folyt összeget vette fel, és hiszi, hogy az be fog jönni. Kedvezőleg hat ezen adóra a jelen évi jó szilva és kukoricza termés, a romániai szerződés, a kivitel javulása Olaszország felé. 73 és 74-ben 1200 közül mintegy 400 gyár szüntette be munkáját.

Helfy és Simonyi ismételt rövid felszólalásai után, kik ellenzik a tételt, a bizottság ugy ezen, mint a boradó 2.900,000 frtnyi tételt megszavazza, nemkülönben a husadót 2.200,000 és a söradót 1.280,000 frttal. Megszavaztatik továbbá a czukoradó Simonyi felszólalása után, ki magasnak tartja, 932,000 frttal.

A határvám bevételei 3.300,000 frttal, kiadásai 1.049,000 frttal vannak felvéve. Simonyi e tételnél a vámhánzál történt visszaéléseket emliti fel, mire a miniszter jelenti, hogy ez ügyben vizsgálatot rendelt el s igéri, hogy annak eredménye szerint szigoruan fog eljárni. A bizottság a czimet elfogadja.

A bélyeg kiadásai 159,166 frt. bevételei 8.016,240 frtal vannak előirányozva. Az igérvények nél (promesse) Lukáts kérdést intéz ezek ellenőrzése iránt, valjon megvannak-e mindenütt az eredeti sorsjegyek is? A közönség e tekintetben már többször felére vezettetvén, nem lehetne-e ezen igérvényeket átalában megszüntetni? Molnár a marha úrlapok iránt intéz kérdést a miniszterhez, és oly rendeletet sürget, mely a községeket tájékoztassa. A miniszter megjegyzi, hogy a valódi úrlapok csak deczember 1-én fognak kiadatni.

A vadászati úrlapok bélyegét Simonyi drágálja, olcsóbb ár mellett hiszi, hogy több pénz folyna be. Molnár is hozzájárul, mert akkor kevesebb lenne az orvvadász is. A bizottság ezután az egész czimet változatlanul megszavazza.

Ülés vége 2 órakor.

A magyar delegatió XIV. ülése.

Bécs, okt. 15.

Elnök: Szögyényi-Marich László. Jegyzők: Zichy F. Viktor gróf, Szeniczey Ödön. — A közös kormány részéről jelen vannak: Benedek Sándor altábornagy, Szentgyörgyi Gyula, Mérey Sándor.

Einök megnyitván az ülést d. e. 11 órakor, a a mult ülés jegyzőkönyvének hitelesitése után fölolvastatott a birodalmi tanács delegátió üzenete az erdélyi kórházakra kért összegre vonatkozólag.

Szlávy József: Tiszt. orsz. bizottság! A tétel, melynek megszavazásáról szó van, s mely a bir. tanács orsz. bizottsága izenetének tárgyát képezi, előttünk teljesen ismeretes; ismerjük ezen követelést saját honvédelmi miniszterünk több rendben tett nyilatkozataiból; ismerjük a képviselőház pénz-

Csávolszky Laj

ügyi bizottságainak tárgyalásaiból; ismerjük a képviselőház budgetvitáiból; ismerjük legujabban a közös hadügyminiszter előterjesztéséből és azon indokokból, melyeket velünk közlött. Mindnyájan meg vagyunk győződve ezen követelés helyességéről, jogosságáról. Ezen követelés jogossága semmi néven nevezendő összefüggésben nincs azon alap természetével, melyből e kiadások 1867 előtt fedeztettek. Alapszik ezen követelés jogosultsága egyenesen az 1867. XII. t. cz. és az azóta keletkezett hovédelmi törvények betüjén és szellemén. Elismertetik ezen követelés jogosultsága azáltal, hogy jelenleg ezen költségek már is a közös kincstárból fedeztetnek.

A magyar országos bizottság mindezeknél fogva tulajdonképen helyesen nem tehetne egyebet, mint hogy egyszerüen ragaszkodjék előbbi határozatához; de hogy ha ezen alkalommal mégis nem vélem, hogy a magyar delegatió hozott határozatához egyszerüen ragaszkodjék, teszem ezt azért, mert a birodalmi tanács országos bizottságának izenetében nem látom merev megtagadását saját álláspontunknak, hanem látom, vagy legalább akarom látni biztositását annak, hogy azt, a mit a birodalmi tanács országos bizottsága ez alkalommal nem vélt megszavazhatónak a nélkül, hogy már egyszer hozott határozatával merev ellentétbe jöjjön, azt bővebb felvilágositásra jövő alkalommal kétségkivül megfogja szavazni. Teszem ezt azért, mert szinét, látszatát is kerülni akarom annak, hogy a magyar országos bizottság mintegy meglepve, mintegy kierőszakolva akarna sulyt és érvényt szerezni a magyar kincstár egyik követelésének, mintha nem biznék abban, hogy ha ezen tárgy kellőleg felvilágosittatik, kellőleg kideritetik és megvittatik minden oldalról, ezen követelés jogosultsága nem fogna oly fényesen állani.

Kivánom, hogy világositassék, vilattasék meg a kérdés ugy, hogy a fölött többé kétsége jogosan ne lehessen senkinek, mert a mint egyrészről kivánom, és mint Magyarország képviselőjének kivánnom kell, hogy Magyarország minden jogos követelése érvényre jusson, ugy másrészről Magyarország érdekében kivánnom kell, hogy Magyarország minden követelésének jogosultsága oly fényesen, oly világosan derittessék ki, hogy azon senki, ha csak készakarva, ne kétkedhessék.

Teszem harmadszor azért, mert azon eljárást, mely a közös szavazásban nyilvánul, én részemről a lehető legritkábban kivánom alkalmazni és csak a legvégső esetekre fentartani.

A dolog a t. tagtársak előtt eléggé megvilágositva lévén, nem akarom bővebben indokolni nézetemet, hanem a felhozott indokokból, a következő határozati javaslat elfogadását ajánlom:

A közös ügyek tárgyalásra kikuldött országos bizottság, a közös költségvetésnek az erdélyi katonai kórházakért járt bér megtérítését illető tételét az országos bizottságokkal közlött adatok által elégségesen s minden kétséget kirekesztőleg indokoltnak látja ugyan, de minthogy a birodalmi tanácsból kiküldött országos bizottság nem véli ezeket elégségesnek arra, hogy ezen tétel felett ez alkalommal érdemleges határozatot hozhasson, a magyar országos bizottság nem ragaszkodik ahhoz, hogy a 83,395 frtnyi összeg az 1876-ki költségvetésbe vétessék fel azon feltételek alatt:

„hogy a közös hadügyminiszter ezen összeget a legközelebbi költségvetésbe ujból felveendi, közölve az adatokat és felvilágositásokat, melyekből a birodalmi tanács bizottsága meggyőződhessék a magyar kincstár követelésének jogos voltáról.

Azon esetben, ha az országos bizottság a határozati javaslatot elfogadni méltóztatik, elvárjuk, és meg vagyok győződve, hogy nem is csalatkozunk várakozásunkban, — a hadügyminisztert ur vagy annak t. képviselője nyilatkozni fog az iránt, mely nyilatkozat, ha kielégitő leend, — a mint remélem, hogy az leend — a jegyzőkönyvbe felveendő.“ (Helyeslés.)

Benedek Sándor altábornok: Én ezennel kijelentem a hadügyminiszter ur ő nagyméltósága nevében és megbizásából a t. orsz. bizottságnak, hogy a hadügyminiszter a jövő budgetbe ezen kérdésben levő 83,395 frtnyi összeget mindenesetre be fogja venni s közölni fogja mindazon adatokat is, melyek e követelés jogosultságát kitüntetik. (Helyeslés.) — **Szenlczey** Ödön jegyző (olvassa az inditványt).

Nagy György: Nagyon sajnálom, hogy nem vagyok azon helyzetben, hogy a felolvasott inditványt, még a hadügyminiszter ur jelenlévő t. képviselőjének jegyzőkönyvbe veendő nyilatkozata után is elfogadhassam; de azért elleninditványt nem fogok beterjeszteni, mert egyszerüen fentartatni kivánom az országos bizottság e tárgyban legelébb hozott határozatát.

Nagyon röviden, pár szóval csak annyit fogok mondani, — miután ezen tárgy minden oldaláról elég bőven vitattatott meg, hogy nekünk, már t. azoknak, kik az eredeti határozat fentartása mellett voltak, nem az volt tulajdonképen czélunk, hogy ezen összeget készpénzben megkapjuk, hanem hogy oly határozatot sem mi ne hozzunk, sem az osztrák bizottság oly határozatát ne fogadjuk el, amely a kérdés jogi oldalának praejudicál, Miután a birod. tanács bizottságának velünk közlött határozata a mi nézetünk szerint nem biztositja ezen kérdés jogi oldalának ránk nézve kedvező eldőlését; miután az én nézetem szerint az éppen most felolvasott határozati javaslat sem biztositja azt: én bátor vagyok azt inditványozni, — szóval, mert nem szükséges irásban beadni, miután a t. bizottságnak arra már határozata van — hogy a beadott inditvány mellőzésével méltóztassék az eredeti határozat mellett maradni.

Elnök: Szólásra senki sem jelentkezvén, szavazás alá jön a beadott inditvány. Miután a közös hadügyminiszter ur t. képviselője részéről azon nyilatkozat, illetőleg igéret, mely az inditványban feltételként van előterjesztve, megtörtént, amely jegyzőkönyvbe mindenesetre fel fog vétetni, kérem a t. bizottságot, méltóztassanak azok, kik Szlávy József intitványához hozzájárulnak, felállani. (Megtörténik). A tulnyomó többség elfogadja s erről a bir. tanács bizottsága azonnal értesittetni fog. Miután remény van, hogy erre a visszaüzenet még a mai nap folytán meg fogjuk kapni, m. d. u. 4 órára tüzöm ki a legközelebbi ülést.

Ülés vége 12 óra 10 perczkor.

*

A XV. ülés.

Bécs, okt. 15.

Elnök: Szögyényi-Marich László.

Jegyzők: Zichy Ferraris Viktor gr., Nagy György.

A közös kormány részéről jelen vannak: Benedek Sándor altábornagy, Orczy Béla b., Szentgyörgyi Gyula, Mérey Sándor.

Elnök megnyitván az ülést d. u. 4 órakor, a jegyzőkönyv felolvasása közben felszólal

Szlávy József: Bocsánatot kérek, hogy az utolsó perczben felszólalok. Kérném ugyanis a jegyzőkönyvbe ugyanazon szavakat felvétetni, melyeket Benedek altábornagy ur méltóztatott használni. Ő ugyanis azt mondá, hogy ő elő fogja terjeszteni és felszerelni mindazon adatokat, melyekből a jelen követelés jogossága ki fog derülni. (Helyeslés.) Ezen szavakat be kérem vétetni, mert ezen szavakban látom határozott elismerését a hadügyminiszter részéről a követelés jogosságának. (Helyeslés.)

Várady Gábor: Igen helyesnek tartom azt, a mit Szlávy József tagtársunk a jegyzőkönyvre nézve mondott, csak egy kifejezésre teszek még észrevételt, mely — ugy hiszem — a tisztelt országos bizottságnál visshangra fog találni; mert nincs szokásban e kifejezést használni, hogy „tulnyomó többség.“ — Igaz, hogy az elnök ur igy méltóztatott enuntiálni, ez rendén is van, hanem miután minden többség tulnyomó, latus perse, és miután nem szokás azon kifejezést használni, a jegyzőkönyvbe csak egyszerüen „többség“ teendő. (Helyeslés.)

Elnök: Magam is akartam ezt helyreigazitatni; mert az én enuntiatóm a naplóba, de nem a jegyzőkönyvbe való. (Helyeslés.) — (Zichy Ferraris Victor gr. olvassa a kiigazitott szöveget.)

Ha egyéb észrevétel nem tétetik, a jegyzőkönyv hitelesitve van. A birodalmi tanács delegatiója részéről üzenet érkezett, melylyel a következő határozatát közli: „A birodalmi tanács bizottsága tudomásul veszi előadójának az iránti jelentését, hogy a beérkezett üzenetek következtében az 1876-iki előirányzat az 1873. évi zárszámadások, az 1875. évi póthitel és az 1873-iki tulkiadások tárgyában a két bizottság határozatai között többé eltérés nem létezik.“ — Tudomásul vétetik.

Zichy Ferraris Victor gr.: Mint a gazdasági bizottság tagja, van szerencsém a mai naptól f. hó 21-ig terjedő előirányzatot kegyes jóváhagyás végett tisztelettel jes beterjeszteni. — Utalványoztatni és a belügyminiszter erről értesittetni fog.

Elnök: E szerint a közös miniszterek által az 1876-ik évre előterjesztett minden közösügyi rendes és rendkivüli költségvetés, ugymint az 1873. évi zárszámadás, az 1875. évi póthitel és az 1873. évi tulkiadások iránt a magyar országgyülés bizottsága és a birodalmi tanács bizottsága részéről összhangzó határozatok hozatván létre, ezek összeállitása a jegyző ur által fog felolvastatni, mely aztán legfelsőbb szentesités végett Ő Felsége elé fog terjesztetni. (Zichy Ferraris Victor gr. jegyző olvassa a fenérintett határozatok összeállitását.)

Elnök: Ezen határozatok a közös miniszterium utján Ő Felsége legfelsőbb szentesitése alá fognak terjesztetni. Ha a szentesités addig megérkezik, a zárülés vasárnap d. e. 11 órakor fog megtartatni, miről a bizottsági tagok szokott módon fognak értesittetni.

Ezután a jegyzőkönyv hitelesittetvén, elnök bezárja az ülést 1/4 5 órakor.

Szeged, október 15.

Három nevezetes emberünk halt el e héten, ezek közül kettő önmagát végezte ki. Mind a három erélyes ember volt saját körében, rendületlen elvhü emberek. Az egyik Takács Mihály járásbiró, mint ilyen nem volt annyira nevezetes, mint inkább a kormánypárt rendületlen harczosa. Ez önmagát végezte ki; szerencsétlen gazdálkodási viszonyai juttatták tönkre.

A másik Löw Lipót, a legnagyobb magyar zsidó, mint tudományos férfi tüntette ki magát. Hitsorsosai sokat köszönhetnek hazafias irányu törekvéseinek, mert a tényleges emantipatiónak alig volt hozzá fogható előmozditója Magyarországban. Mert végre is nem a törvény holt betüje fogja Mozes vallásu polgártársainkat emancipálni, hanem ön magokat kell, ezen szokásos országusuinak, s a népjellegnek megfelelő magaviselete által emantipálniok; a mi még ugy látszik mindig késik nálok. Az idegen müveltség, idegen nyelvbasználat, nálok és aristocratiánknál még mindig hátráltatja az igazi valódi magyar nemzeti emancipatiót . . . Löw Lipót ez értelemben fogta föl hitsorsosai jellegét és föladatát.

Különben is a szegények iránt kegyes atya, a tévedők iránt szelid biró volt. Népe áldja emlékét.

Sok fejedelem irigyelhetné ismerőinek élénk ragaszkodását, bánatos részvétét. Halála csöndes kimulás volt.

A harmadik halottunk, ez pártemberünk, a szegedi alsókerületi 48-as pártnak sok évig elvhü embere elnöke volt. Szüts Ferencz födél cserép gyártó, egyszerü polgár, nyájas szelid magaviseletü férfiu, üzletében ért váratlan veszteségei, előre kiszámithatlan kárai gyorsan egymásután következő csapások felemésztették becsületes munkás szorgalom utján összeszerzett szép vagyonát. Számos barátjait nem akarta terhelni házi gondjainak közlésével, még kevésbé azoknak elviselésében való résztvevés terhével. Vagyoni bukását tul nem élhette. Kivégezte magát. Mindkét öngyilkos pisztolylyal vetett véget erős életének.

Eltekintve Löw Lipót csöndes természetes kimulásától, szabad legyen azt kérdenem: ki számol be az örök igazság itélő széke előtt, korunk eme maniájának terjedése indokairól?

Egy Széchenyi, Teleky, Nyáry halála borzasztó nagy tüneménynek volt vehető. De az ilyen saját körünkből tulságosan fel nem hágott férfiak halála, kiket egy nemzet és egy ország baja csak részben nyom, ez megdöbbentőbb, mert ez azt jelenti: hogy a mania terjed, a soha nem igazolható merénylet több több utánzókra talál.

Ha a villám a tornyot találja, természetesebb valami, de mikor azok mellett a csöndesebb házikokba és sürün kezd hullani, ez kell, hogy aggályokra költse a jelen rendszer alkotóit.

A két öngyilkos férfiu közül, egyik sem mond ható élhetetlen embernek, mindkettőnek az imént még szép saját vagyonuk volt. Most ők halva, családjaik földön futó árvák.

Ah de mi ez ahoz képest a mit az ilyen események okoznak a társadalom rétegeiben; mert különben is ha már oly meglazult az emberi hit, mily rombolólag hat az ily esemény ott a hol épiteni ezredévek profétáinak és apostolainak volt szelid feladatuk.

Talán még is jó volna meggondolni, hogy korunk nagy kérdései nem oly alakba tereltetnek mint a milyent természetes megoldásuk követelne.

Jó volna meggondolni, hogy terheinkhez önálló kikerekitett nemzetgazdászati állás kell, a nemzet és hazára nézve s hogy a függő államgazdászat megöli önállónak látszó önkormányzatunkat is, s hogy egy önálló kultura és kormányzat terheit csak is önálló államgazdászat kikerekitett nemzetgazdászat képes elviselni és biztositani.

S végre, hogy az egyéni gazdálkodást is csak az észszerü államgazdászat biztositja. Vigyázzanak a kik sorsunkat intézik, hogy késő ne legyen ébredésük, mert tévedésükből való gyógyulásuk épen nem mutatkozik, a midőn még folyton tömjéneznek a jelen rendszer alkotóinak, kik távolról nézik, hogy bomladozik müvök, s hogy temetik maguk alá a nemzet jobbjait gyarló épitményük romjai.

De nem kevesbé intő példák ezek magára a népre nézve is, mert arra tanitanak bennünket, hogy a polgárosodás ezer igényei között, iparkodnunk kell annak követelményeit is megszerezni, erősbiteni; mert a mai üzlet világban — a vak szerencse hiveit leszámitva — csak is az igen erős számitónak van némi megállhatósága.

Bakay Nándor.

Sepsi-Szent-György, okt. 14.

Furcsa időket élünk, a nagy emberek gomba módra teremnek, főleg a hirhedt fusió óta nálunk a Császár és Király család oly nagyra nőtte ki magát, hogy maholnap ha Tisza Kálmán ő pápasága nem vigyáz, még az ő miniszteri székére is alkudozni fognak.

Már megtörtént tény, hogy Császár Bálint magát mint honboldogitó ezen országgyülésre is képviselőnek megválasztatván, midőn az itteni törvényszék megszüntetése miatt a nyáron népgyülés tartatott, Császár és Künle arra kötelezték magukat, hogy ha siker nélkül müködnének, leteszik mandatumaikat, mi ugy látszik, be is következett, mert Császár belátván tehetetlenségét, már beadta az eddig mohon kezelt husos fazék kanalát azon szerény nyilatkozattal, hogy ő már többet önérdeke veszélyeztetése nélkül nem tehet.

De egyuttal honhazafi kötelmének ismerte gondoskodni arról, hogy helyébe egy pénzesebb és nagyravágyóbb nagy hazafi Wodianer Béla mint saját énjeért áldozatkész pénztőzsér választassék meg, ki is nekie igen szép igéretet, elég hazafias ajánlatot tett, a mennyiben hir szerint szerényen kijelentette volna: hogy megválasztatása esetére kész lenne Császár Bálintnak 6000 frt készpénzt és ezen kivül a 3 évre eső képviselői napidijakat és lakbéreket oda adni, s mindezek fejében vállalkozni, hogy a mit előde ki nem vihetett, azt ő majd tüzzel-vassal és pénzzel, azaz gőzerővel, vasuttal és jegybankkal kiviendi, de csak ugy ha lehet, és főleg ha az egyesült közösügyes mameluksereg megengedi.

És már most van lótás-futás a Császár és Király szélesen elterjedett családokban, kik együtt a választók legnagyobb részét képezik és mindent megmozgatnak, csakhogy igazi jóltevőjüket megnyerhessék, mert a mai tulzaklatott adózó világban nem lenne tréfa dolog, ily konczot elszalasztani, hisz ha már a törvényszéket nem lehetett megtartani, majd legalább holmi zálogházacskát és 150%-ra geschäftelő consortiumot csak létesithetnek, hol Császár az elnök, valamelyik Király pedig a pénztárnok leend, kik saját érdekük előtérbe tolásával a székely népet hátrafelé terelendik.

Oh népem, székely népem. S hová süllyesztenek le az ily szemfényvesztő pióczák, kik hajdani rendületlen hazafiságodat, lángoló szabadságszeretetedet, és kiapadhatatlan áldozatkészségedet elég lelkelenek áruba bocsátani, és ha többé keresztnyek nem csalhatnak, a kócsógkalapos, kalucsnis zsidók ámitását befogadjátok, — de nehogy azt hidjétek, hogy ez örömetekre és hasznotokra leend, sőt ellenben tudjátok meg, ha bünt vettek, kárhozatot aratandotok.

Bizunk azonban a jobbravaló székelyek igazi hazafiságában és független szabadelvüségében, kik magukat elámittatni, annál kevésbé elárultatni nem fogják, kikben lesz annyi önállás és lelki erő, hogy saját fiaik közül a szilárd jellemü, kitünő képzettségü és vasszorgalmu Lázár Ádámot mint 5 éven át erélyilyel működött népképviselőt, vagy pedig a jóravaló fiatal Ugron Gábort inkább megválasztják, mint egy idegent, ki csak az ő vállaikon vágyik minden áron ugorkafára jutni, de a kinek legkevésbé fekszik szivén az erdélyi sajátlagos viszonyok ismerete, és főleg a székelynép boldogitása, hanem csak a dicsőség és pénz a kenyere.

Reméljük, hogy Tisza belügyér nem fogja az oly üzelmeket elnézni, melyek a választási törvénynyel homlokegyenest ellenkeznek, és az ily sáfárkodásoknak annál inkább gátot vetend, mert ő hangsulyozta azon forduló pontot képező jelszavát: „A haza mindenek előtt! Ugy legyen!

Nemere.

Külföld.

Az uj szerb miniszterium bemutatása alkalmával Kaljevics miniszterelnök eme beszédet tartotta a skupstinában: Testvérek! Mindnyájan ismerjük a körülményeket, ismerjük közt élünk. A helyzet nehézsége a mienknél nagyobb erőknek sem engedné meg a tulságos önbizalmat. De a hazafi kötelesség ily pillanatban emeli az akarat elszántságát és oly erőt kölcsönöz, mely az átalános népöntudat és érzet egysége által melegszik fel és fokozódik. A teher, melyet magunkra vállaltunk, igen nehéz, de ha önök, t. képviselők, segitni fognak nekünk, hogy azt elviseljük és pedig oly határozottsággal, minővel mi azt vállaikra vettük, akkor együttesen remélhetjük, hogy emelt fővel fogjuk elmondhatni a fejedelemnek és a népnek: „Önök biztak bennünk és nem is csalatkoztak. Szerbia és a szerbség azt kapták tőlünk, a mit nekik itt ez idő szerint adhattunk. Mint szerbek és őszinte hazafiak találkozunk ismét testvériesen.“ Dolgozzunk összesitett erőkkel a szerb nép és fejedelmének jóllétén és boldogságán. Akkor még Isten segedelmével minden jóra fordulhat. Éljen a fejedelem! Éljen a nemzet!“ A skupstina ezen beszédét „éljen a fejedelem éljen a nemzet“ kiáltásokkal fogadta.

A porta körjegyzéket intézett a hatalmakhoz f. hó 7-én, melyben ujabb pénzügyi rendszabályait ismerteti és indokolja. „Általánosan tudva van — mondja a körjegyzék — hogy az ez idei budget több mint 5 millió font sterlingnyi hiányt mutat fel. Tagadhatlan, hogy a jelen viszonyok között ezen teher egyre nagyobb fogna lenni, mert minden szelvény- határidőnél kénytelenek lennénk uj kölcsönökhöz folyamodni, hogy a törlesztési kamatok megfizettessenek, a mi az adott pillanatban okvetlenül arra vezetne, hogy a török papirok birtokosainak és más hitelezőknek bizalma, kik az állampapirok árfolyamainak gyors változása és a merész börzespeculatiók által különben is érdekeikben megkárositva érzik magokat, megrendittetnék. Ily abnormis helyzetnek csak éz által lehet véget vetni, ha állampapirjaink birtokosainak és kölcsöneink contrahenseinek komoly biztositékok nyujtatnak. A radikális rendszabály tehát, melyre hivatkoztunk, az esedékes szelvények fizetésének felényire való reductiójában áll, a mi a vám, só, dohány összes jövedelmei és az egyptomi tributum által van biztositva. Ezen fizetés öt év alatt felerészben készpénzzel, felerészben pedig öt százalékos obligatiókkal fog eszközölteni. Azon esetben, ha az emlitett biztositék nem volna elegendő, a kormány sietni fog azt a birkaadó jövedelemmel kiegésziteni. Mindezen bevételek a mai naptól kezdve az e végre alakitandó syndikatus rendelkezésére bocsáttatnak — azon feltétellel, hogy a „Banque-Impériale Ottomane“ jogai és kiváltságai sértetlenül fenntartassanak. Ily módon helyreállittatik a hitel és solid biztositékok mellett meg lesz az egyensuly a budgetben, a bizalmatlanság és az általános pangás el fog enyészni.

A walesi herczeg indiai utjára f. hó 11-én este 8 órakor indult el Londonból külön vasuti vonaton Doverbe s onnan a „Castalia“ kettős hajón Calaisba. A herczeg neje s fivérei, az edinburgi és cambridgei herczegek kikeriték a charingcrossinidóházba, hol nép igen szivélyesen vett bucsut a távozótól. Az utczákon már d. u. 6 órakor nagy néptömeg foglalt állást a Marlborough-háztól a Charing-Crossig, s a kiváncsiak száma perczenkint növekedett, kik egyszersmind az indóház téres csarnokát is elözönlötték. A lépcsőházban, mely el volt zárva a közönség elől, a walesi herczeg barátai és az udvarhoz közel álló egyéniségek várakoztak. Nyolcz órakor dörgő hurrák jelentették a herczeg megérkezését, mire a felállitott katonai zenekar rákezdte a nemzeti hymnust s nehány pillanat mulva egetrázó éljenzés közt indult el a vonat.

Táviratok.

Konstantinápoly, okt. 16. A császári bank igazgatójának azon megjegyzésére, hogy mintegy tiz nap óta a bankba az állam számlájára semminemü befizetés nem történt, azt válaszolta a nagyvezir, hogy azon állambevételek, melyek eddig rendszerint a bankba folytak, most külön pénztárakban helyeztetnek el, hogy előteremtessék az összeg, mely az októberi szelvények kifizethetése végett felvett előlegek visszatérítésére szükséges.

Berlin, okt. 16. A hivatalos lap megerősiti a hirt, hogy Bismarck hg. csakugyan nem fogja a császárt Olaszországba kisérni. — Bismarck távirati uton bocsánatot kért az olasz királytól kimaradásáért, melyet erős köszvényroha mai parancsolnak. — (Tegnapi táviratunkban hibásan állott Bismarck és Herbert, mert a kettő egy személy Bismarck-Herbert gr. neve, ki a császárt Bülowval kisérni fogja.)

Berlin, okt. 16. Birói végrehajtási eladások és realisálások folytán bankpapirok lanyhák, hitel és francobank részvények hanyatlanak, lombardok szilárdak, vasuti értékek nyomottak.

Róma, okt. 16. Az „Ital. Nachr.“ szerint a pápa magasállásu egyéniségek közbejárása által megkérette a német császárt, legyen tekintettel Poroszország kath. egyházára. A felszólalás eredménye az lett, hogy Ledochowski érsek börtönbüntetéséből egy év elengedtetett, mit a pápa köszönettel fogadott. Valószinü, hogy az érsek büntetése további mérséklésben részesül.

Bécs, okt. 16. Hitelrészvény 207.30 — Angol-osztrák 104.20. — Galicziai 212.75 — Lombard 108.25 — Államvasut 274.50 — Trámway 88.—. — Rente 70.— Hitel sorsjegy 163.75. — 1860. 111.80 — Napoleond'or 8.98— — 1864. 134.25 Arany 5.32 — Ezüst 102.65 — Frankfurt 54.90 — London 112.45. — Porosz pénzutalvány 67.10. — Unio-Bank 88.30 — Török-sorsjegy 38.25. — Ált. épitő-bank 10.— — Angol épitőbank 18.50. Magyar földhitel —.—.

Bécs, okt. 16. M. földteherm. kötv. 81.40 Magy. vas. kölcsön 101.15 — Salgó-Tarján —.— Anglo-Magyar 35.— — Magy. hitel 205.80 — Franko-magyar bank 39.—. Magyar zálogleve 86.60 — Alföld 123.—. Erdély —.— Magy. észak-kel. vas. 115.75. — Magy. kel. vas. 45.75 — Kel.-vasuti elsőb. kötv. 64.30. — Magy. sorsjegy 80.—. — Tiszai vasut 183.— Magy. földhitel 60.— Municipal-bank 21.50.

TÁRCZA.

Üllő és kalapács.

— Regény. —

Irta:

Spielhagen Frigyes.

ELSŐ KÖTET.

(Folytatás.)

— Ez nem roszat igér, — szólt az idegen majd nékem, majd magának töltögetve, s aztán hol egyik, hol másik ételhez nyult, mondva: kövessem példáját és közbeesőleg kellemes modorában mindenféléről csevegett. Anélkül, hogy határozott kérdést intézett volna hozzám, nem tudtam miként, társalgásunk ügyeinkre tért, s még ki sem ürítők az első üveg bort, midőn szokott bizalmassággal, és közlékenységgel, éltem rövid történetét elmondtam. Legtöbb időt igényelt a mai végzetes nap eseményének elbeszélése. Az elbeszélés hevében, a nélkül, hogy észrevettem volna, sokat ittam; a lelkemre nehezülő nyomás megszünt, s régi, szokott jó kedélyem előtört, annyival inkább, mert e titokszerü idegenneli találkozásom e sajátos körülmények közt, kalandvágyomnak felséges tápot nyujtott. Elbeszéltem az iskolábóli szökést, ecseteltem Lederer tanárt hangban és modorban; végtelen gunyoros valék, midőn a kereskedelmi tanácsos képét vázoltam, s attól tartok, hogy öklömmel az asztalra csaptam, midőn Arthur barátom nyomoru hálátlanságáról, s az adótanácsos kevély részrehajlásáról szóltam. Ekkor fecsegő nyelvem megakadt; atyám dolgozó szobájának mélabus félhomálya borult lelkemre, s tragikus hangon esküvém, hogy soha sem térek vissza atyám házába, miután abból elüzött, ha mezitláb kellend is — miként föveg nélkül eljöttem, — az északi sarkig zarándokolnom, s kenyeremet ajtóról ajtóra menve koldulnom, — bár a koldulás nem volt gyenge oldalam, — vagy rablóvá lennem. Itt van a határ, meddig kötelesnek hivém magam, atyám bántalmazását türni; a természet irta kötelék széttépetett, ez oly szilárdan állt előttem, mint égen a csillagok, s ha valaki nevetne a felett, csak saját veszélyére tenné.

Ezzel felugrottam, s a kezemben lévő poharat oly hevesen vágtam az asztalra, hogy összetört. Az idegen ugyanis miután elbeszélésem alatt vidorságával majd felbátorita, majd lehangola, végszavaimnál, melyek ünnepélyesen hangozhattak, — nagy kaczajba tört ki, melynek vége hossza nem akart lenni.

— Ön jónak mutatkozott hozzám, — kiálték, — ön közbejötte nélkül aligha le nem győzetem, de mindegy, ön a legalkalmasb perczben segitett rajtam, és most megvendégelt, tehát nevessen menynyit akar, de legalább nem akarom hallgatni. Isten önnel!

Tekintetemmel fövegemet kerestem, de eszembe jutva annak nem léte, tömör fürteimet simitva az ajtó felé rohantam, midőn az idegen, ki szintén felállott, utánam sietett, karon fogott, s ama szivélyes komoly hangon, mely nékem az imént annyira megtetszett, mondá:

— Fiatal ember, bocsásson meg, és jöjjön üljön le ismét, nemesi szavamra mondom: hogy tisztelni fogom érzelmeit, ha kissé csodálatos módon fogja is azokat nyilvánitni.

És sötét tekintete derülten felvillant, s a szemei körül lévő redők tömkelegében szintén. — Ön tréfát üz vélem, — szóltam.

— Nemesi szavamra mondom nem, ellenkezőleg, ön nekem kiválóan tetszik, s elbeszélésében többször félbe akarám szakitni, hogy egy szivességre felkérjem: jöjjön hozzám egy időre, akár kibékül ön atyjával, miként reménylem, akár nem, miként ön hiszi, — egyelőre fedél alá kell jutnia; ott csaknem maradhat, hol nem látják szivesen, én pedig mint szivességet veszem öntől, ha meghivásomat elfogadja. Nem ajánlhatok ugyan sokat, de csapjon fel, igy, most már pezsgővel koczintsunk a jó barátságra.

Már rég megbocsátottam a szeretetre méltó titokszerünek, s gyöngyöző borral töltött poharamat szivesen koczintám. Midőn a kovács belépett már nevetés és enyelgés közt kiüritők az üveget. Bőrkötőjét leoldá, és hajós zubbonyt öltött magára, izmos nyakára pedig vastag kendőt csavart.

Feltünt előttem, hogy ez estén nem használá nagy kék szemüvegét, mely nélkül nem láttam őt az utóbbi években, miután — állitása szerint — rövidlátóvá lett, sőt ugy emlékeztem, hogy küzdelmünk alatt, és utána sem viselte a szemüveget. Azonban tévedhettem, és nem is volt időm, ily közönyös dolgokra gondolni; mert figyelmemet az idegen, és a kovács közt félhangon folytatott párbeszéd vonta magára.

— Lehet már? — kérdé az idegen.

— Igen, — válaszolt a kovács.

— Kedvező a szél?

— Igen.

— És minden rendén van?

— Egészen a horgonyig, melyet nem engedett ön elkészitni.

— Igy is fog menni.

— De roszul.

Az idegen elgondolkozott, szép arcza egyszerre husz évvel tünt fel idősbnek. Szakálát simitgatá s észrevevém, hogy oldalt fürkészőleg pillant rám. Hirtelen karon fogta a kovácsot és kivezette, az ajtót betéve maga után. Hallottam őket kint beszélni, de nem érthettem semmit, mert az idegen halkan beszélt, a kovács dörmögő hangja pedig mindig nehezen volt érthető. Később azonban beszédök hangosabbá vált, sőt hevesebb, mindig hevesebb, főleg a kovács részéről.

— Akarom, — szólt az idegen.

— S én mondom: nem, — morgott a kovács.

— Az az én dolgom.

— És az enyém szintén.

A hang ismét alább szállt és nem sokára nyikorgott a külső ajtó.

Elhagyák a műhelyt s a nyitott ablakból utánok nézve láttam, hogy a parton levő kis félszer felé tartanak, mely mellé a porondra szokták kihuzni a bárkát. A félszer árnyában eltüntek aztán láncz csörgést hallék és nyikorgást a porondban, a bárkát oldák el. Aztán csend lett, csak a tenger zugása vált mindig hangosabbá és a szél zugásával vegyült, mely a vén tölgy ág lombjait suhogtatá.

A szobában történt zörejre visszafordultam, Kriska állt mögöttem, miként én, kimeresztett szemekkel nézve a sötétbe.

— No Kriska? — szóltam.

Ujját ajkára helyezé, és suttogva mondá: csitt.

A szoba közepére hivott, én inkább csodálkozva, mint ijedten követtem.

— Mi bajod Kriska?

— Ne menjen velök, ne menjen, hanem távozzék innen rögtön. Nem szabad önnek itt maradni.

— Igen lányka, de hát miért nem? aztán .... mond csak, ki ezen ur?

— Nem szabad megmondanom, nem szabad megneveznem. Ha ön véle megy ugy is megtudandja, de ne menjen véle.

— Mit véthetnek nékem Kriska?

— Véteni? nem vétenek semmit, de ne menjen véle.

Kivül zörej hallatszék, s Kriska elfordulva tőlem, az asztalt kezdé szedni, mi közben a két visszatérőnek hangja mindinkább kivehető lőn.

Nem tudom, más mit tett volna az én helyzetemben, én annyit mondhatok, hogy a leány figyelmeztetése a kivánttal ellenkezőt eredményezett. Emlékszem ugyan, hogy szivem sebesebben vert, hogy tekintetem mintegy mohón fordult a négy duplacsövü és egy hosszu fegyverre, mely szokott helyén és szépen sorban a falon függött, s kaland utáni vágyam még csak most ébredt fel tulajdonkép. Képesnek éreztem magam daczolni a veszélyekkel, melyek környeztek, és hogy semmi rosztól nem tarhatok, azt Kriska is mondta. Egyébként, — és ez volt egész esti magamviseletére leginkább határozó, — az idegen, bárki legyen is, fél komoly, fél elbizakodott, fél részvétes, fél gunyos mondásával eg szen megfoghatlanul elbüvölt. Későbbi években, ha a mesebeli patkányfogó ürükről hallottam, melyeket a gyermekeknek akarva, nem akarva követniök kelle, ez éjre s e férfiura gondoltam.

Rajta szintén durva hajós öltöny vala most, s a posztó föveget, melyet az imént viselt, viaszos alacsony kalappal cserélte fel. Pinnov egy szekrényt nyitott fel, és ép oly öltönyt és kalapot vett ki belőle, s az idegen kért, öltsem azt magamra.

— Hideg van, — mondá — s öltözéke kevéssé védné meg, habár nem soká leszünk az uton. Igy pompásan áll önnek, nos jó lesz indulni.

A kovács Kriskának nehány szót sugott, mire ez nem válaszolt. Tőlem elfordult, midőn a férfiak a szobába jöttek, s most sem nézett felém, midőn neki jó éjt kivántam.

— Jöjjön, — mondá az idegen.

A műhelyen keresztül haladtunk, hol a tüz már kialudt, s kiléptünk a sötét éjbe. Midőn nehány lépést haladva visszatekintők, már a szobában sem volt világosság; sötéten állt a gunyhó a sötétben, s a vén tölgy száraz ágai kecsegtek, ropogtak.

A part felől hangos zugás hangzék, s a szél is erősebben dühöngött. A hold lement, csillag nem látszott ki az egymást üző felegekből, melyeken épen most villant át egy fényvonal tompa morgástól követve.

Már a félig vizbe vont bárkához értünk. Belé kelle lépnem, mig Pinnov, az idegen és a siketnéma Jakab, ki a sötétségből hirtelen előtünt, hasonlóan hajós öltözetben, a bárkát elinditák. Nehány perczmulva már a vizet hasitá bárkánk, az idegen által kormányozva; Pinnov és Jakab a vitorlákat huzták fel, mit elvégezve, előbbi átvette a kormányt, az idegen pedig mellém ült.

— Nos, hogyan tetszik? — kérdi.

— Felségesen, — válaszoltam, — de azt hiszem Pinnov még egy vitorlát felvonhatna, nézze ott tul, rosz idő van, — s ezzel nyugat felé mutattam.

— Ugy látszik, ön nem ujoncz, — szólt az idegen, Pinnov mitsem szólt, de nem sokára kiál-

A hivatalos lapból. A m. kir. pénzügyminiszter Negrády Bertalan végzett jogászt a kecskeméti illeték-kiszabási hivatalhoz II. osztályu fogalmazóvá ideiglenes minőségben nevezte ki.

A földmivelés, ipar s kereskedelmi m. kir. miniszter a beszterczebányai bányakapitányság ideig enes vezetésével Bruimann Vilmos budapesti m. kir. bányakapitányt bizta meg.

Az aranyos-maróthi kir. törvényszék által közhirré tétetik, miszerint Mossányi Mihály lévai lakos az ottani kir. járásbiróság mellé állandó tolmácsul neveztetvén ki, a német és tót nyelvre nézve tolmácsi jogositványnyal ruháztatott fel.

Ujdonságok.

A magyar tudományos akadémia első nyelv és széptudományi osztálya folyó hó 18-án d. u. 5 órakor ülést tart. Tárgyai a következők: 1) Bartalus István l. t. „A nemzetiség és müvészet" (székfoglaló.) 3) Brassai Sámuel r. t. „A neo- és palaeologia ügyében."

A gödöllöi versenyekre a következő nevezések történtek I. Agarászlovak akadály versenye 50 db cs. kir. arany dijjal. Távolság körülbelül $2^1/_2$ angol mértföld. Erre 8 nevezés érkezett be s pedig: Gr. Bissingen Ernő „Fuss vagy Fizess"-je. Beniczky Gábor „Rózsá"-ja. Ugyanannak egy Fehér lova. Beniczky Ádám „Ilka"-ja. Gr. Keglevich Gyula „Ünnep"-e Gr. Bombelles Károly „Bellá"-ja. Ugyanannak „Mimosa"-ja. Ugyanannak „Melusine"-je. Jankovich Aladár „Louisa"-ja. II. Nagy Akadályverseny, 200 db 10 frankos arany dijjal. Távolság körülbelül $3^1/_2$ ang. mrtfld. Erre 4 nevezés történt Gr. Sztáray János „Álmos"-ja. Ifj. Fáy Béla „Dani"-je. Gr. Szapáry Iván „Cendrillon"-ja. Ifj. gr. Almássy Kálmán 6-é V. „Miss Emmet"je. III. Toronyverseny. Tiszteletdijat br. Orczy Elek ajánlotta fel. Távolság körülbelül 3 magyar mrtfld. Jelentkezett br. Üchtricz Zsigmond Coquetteje. A versenyfutást megelőzi a galambczéllövés. Ez alkalomra a vasuti menetrend ez: Budapestről $7^1/_4$ órakor indul a személyvonat. A czél és galamblövők Gödöllőn kiszállnak. A czéllövészet 9 órakor, a galamblövészet 10 órakor kezdődik. — A lóversenyekre külön vonat indul Budapestről 11 órakor, Gödöllőnél megáll 12 órakor, hogy a kinek tetszik átmehessen Besenyőre a versenytérre. A czél- és galamblövészet Gödöllőn az indóház szomszédságában egymás mellett lesz, hogy mindenki mindkettőben is részt vehessen.

Megerősitések a bárói méltóságban. A hivatalos lap mai száma tudatja, hogy a király báró Uray Gyula, András és Kálmán, valamint báró Jeszenszky Kálmán, Sándor és József magyar bárói méltóságát megerősitette, továbbá báró Andreánszky István és Gábor, báró Augusz Antal, báró Atzél Lajos, báró Földváry Lajos és báró Bánhidy Albert osztrák bárói méltóságát a magyar korona országaira is kiterjesztette, illetőleg nekik és törvényes utódaiknak a magyar bárói méltóságot adományozta.

Szanszkritt nyelvészeti elöadások tarthatására adott engedélyt a király derék veterán tudósunk, Brassay Sámuelnek a kolozsvári egyetem nyilvános rendes tanárának, a m. tud. akadémia rendes tagjának.

A népszinház jegyeit tegnap ugyancsak kapkodták egész nap. A miniszterelnök 9 órakor küldött páholy-jegyért, de már nem kapott; Szapáry gróf pedig 100 frtot igért egy erkély székért, de még ez áron sem voltak képesek számára keriteni. Az üzér hordórok a 80 kros álló helyeket 10—12 forinton árulják. A bejáratok előtt dél óta sürü néptömeg áll.

Tömeges csődbejelentés. Aradról azon távirati tudósitást veszi ma a „P. Lloyd" hogy az első aradi gőzmalom- és fürészgyár részv. társaság, továbbá a Heim István Lusztig Móricz és Steinitzer örökösei czégek csődöt jelentettek be. E bukások szoros összeköttetésben állanak a Wallfischháznak nemrég bejelentett fizetésképtelenségével, mint a melyért jelentékeny összegek erejéig váltói jótállást vállaltak.

Mátyás király nejének, Beátrixnak egy nagybecsü imakönyvét őrzik a mölchi apátságban. Ezen imakönyv a középkori könyvkötészet és festészet egyik remeke. Több bibliai tárgyu kép van benne, melyek szakértők állitása szerint, a maguk nemében igen jelesek. Ezen imakönyvről hazánkban még igen kevés szakembernek van tudomása. Kainánházi kir. táblai biró azonban, mint a „N. H." értesül közelébb megszemlélte annak minden részletét birta, s közelebb a történelmi társulat közlönyében fogja azt bővebben ismertetni.

A városi népkonyhákat november elsején ujra megnyitják, egy a Terézváros, másik a Lipótváros külső részében lesz, amaz alkalmasint a lövöldével szemközt, emez pedig a csillagutczai Frommer-féle házban. A felügyeletre a Valeria-egylet ajánlkozott. Sztupa György pénztárnoki jelentése szerint: a tavalyi gyüjtésekből még 31,348 frt 84 kr van e czélra, a kamatokon kivül. S a városnak is van harminczezer forint népkonyhai alapja.

Gyönyörüséges állapot. Sajátságos módon illustrálja a főváros egyik legfontosabb intézményét dr. Steinitz Adolfnak, a terézvárosi VII. kerület egyik esküdtjének a „P. N."-ban ma megjelent levele, melyből adjuk eme jellemző sorokat: „Majd két éve annak, hogy e látszólagos tiszteleti állást elfogadtam. Miután azonban azon meggyőződésre jutottam, hogy az esküdt teendői oly természetüekké válnak, mely véleményem szerint, a tiszteleti állás méltóságával egyátalában meg nem férnek, s hogy ezen teendők épenséggel egészen a közönséges szolga körébe vágnak; miután továbbá többszörösen társaim előtt és nyilt ülésben az előljáróság előtt e panaszt felhoztam, mely ugyan méltányoltatott a nélkül azonban, hogy ezt orvosolni lehetett volna; késztetve érzem magamat, legmélyebb sajnálatom kifejezése mellett, ez állásról lemondani, és felkérem a tisztelt előjáróságot, visszalépésemet kellő helyen bejelenteni."

Az Istvántéri szinház épülete összes felszereléseivel, jelmez- és ruhatárával, könytárával, butoraival kedden, f. hó 19-én reggel 9 órakor a szinház épületében árverés alá kerül; a szinházat másnap ugyan le kell bontatni, de a szinházépület anyaga oly jó állapotban van még, hogy az valamely vidéki városban könnyen és olcsón ujra felállitható lenne és igy benne bármely vidéki város igen olcsó, igen diszes és kényelmes szinházat nyerne. A feltételek iránt eleve is értekezhetni Milassin Vilmos ügyvéd urral (rózsatér 4. sz.), mint a váczi hitelintézet megbizottjával.

Nyitramegye a magyar nyelv érdekében, mint a „Pozsonyvidéki Lapok"-ban olvassuk, ösztöndijakat alapitott községi tanitók részére. Az alapitvány egy 100 forintos, egy 75 forintos, négy 50 forintos, öt 25 forintos ösztöndijból áll. Azon fölül van az alapitványnak egy 1000 forintos földtehermentési kötelezvénye, melynek jövedelmét szintén magyar nemzeti czélra forditák. A Nyitrán müködő magyar szinészeknek évenkint 1000 forintnyi segélyt ad s gondoskodott állandó magyar szinház létesitéséről. — Középületeiből többeket községi kisdedóvókká alakitott át, hogy ez uton jókor beoltsa a kicsinyekbe a magyar nyelvet. Vajha e szép példát minél több törvényhatóság követné.

Az országos m. kir. zene-akadémiában a tanfolyam folyó évi november 8-dikán veszi kezdetét. Az akadémiai tanfolyam négy évre terjed és négy osztályra oszlik, melyekben a következő tantárgyak adatnak elő: a) összhangzattan, b) zeneszerzés, c) ellenpontozat, d) hangszerelés, e) zenetörténelem, f) zenészíti aesthetika, g) magyar prosódia, vonatkozással a magyar dalra, h) a magyar zene gyakorlatilag tárgyalva, i) magasabb zongoramüvészet és legfelsőbb kimüvelés. A beiratások f. évi oktober hó 12-én kezdődnek s tartanak oktober hó 31-ig bezárólag. Beiratkozhatni minden nap délelőtt 10—12-ig az akadémia helyiségében (belváros, haltér 5-ik szám II. emelet, a titkári hivatalban). A fölvételi vizsgák november hó 3. 4. és 5-ik napjain tartatnak az akadémia helyiségében naponta délelőtt 10—12-ig s délután 3—5-ig. A beiratás a tanfolyam mind a négy osztályának bármelyikére történhetik, föltéve, hogy a jelentkezők az illető osztályokba való fölvételhez kellő képzettséggel birnak. Fitanitványok éltük 15 ik, nőtanitványok éltük 16. évén tul fogadtatnak fel. Kivétel csakis rendkivüli tehetségek javára történhetik. Az évi tandij, a m. koronaországok területén született tanitványokra nézve félévenkint 10, a külföldiekre nézve félévenkint 50 frt. A végleges fölvétel alkalmával a beiratkozási dij egyszer mindenkorra 5 forint.

Népesedési mozgalom Budapesten. — A lefolyt oct. 3-tól oct. 9-dikig terjedő héten élve született 268 gyermek, elhalt 202 személy; a születések tehát 66 esettel mulják felül a halálozásokat. Az élve születtek közt volt 196 törvényes, 72 törvénytelen; nemre nézve 142 fiu, 126 leány. Halva született 17 gyermek, köztük 11 törvényes, 6 törvénytelen. — A halottak közt volt 104 férfi, 98 nő, egy éven aluli gyermek 65. Élve születtek vallás szerint igy oszlanak meg: katholikus 195, ágostai 15, helvét 20, görög n. e. 1, zsidó 38. — Nevezetesebb halálokok: Veleszületett gyengeség és alkathiba 6, heveny agyvizkór 1, agykérlob 3, rángások 17, croup 3, roncsoló toroklob 7, hökhurut 1, derme és állgörcs 1, kanyaró —, vörheny 7, orbáncz 1, himlő 6, bélhurut 20, vérhas 1, cholera —, typhus 9, genyláz 1, tüdő- és mellhártyalob 15, hashártyalob —, vizkór —, rák 2, tüdőgümő 36, gyermekágyi bajok 1, agyhüdés —, aggkór 9. A halálozások kerületek szerint: Iső keröletben 15; II. 10; III. 7; IV. 6; V. 10; VI. 22; VII. 81; VIII. 45; IX. 24; X. 6; kórházakban 39.

Rövid hirek. Ismét sikkasztás. Az ó-budai hajógyár kezelésénél tetemes sikkasztásnak jöttek nyomára, A könyvek legutóbbi vizsgálata alkalmával nagy összeg találtatott egy éji ór nevére beirva. — **Katonai vágóhid és veteményes kert.** A katonaság élelmiszerének javitása képezi most egy külön e czélra megválasztott bizottság feladatát. E bizottság már elhatározta, hogy a gubacsi határon levő Marczibányi mezőn hüvelyes veteményeket és zöldséget ültetnek, s hogy a katonaság számára egy külön vágóhidat állitanak fel. — **Megörült.** A pancsovai adóhivatal pénztárnoka, egy minden tekintetben kitünő hivatalnok, ki a pancsovaiak oszmozdony-vasutra is ajánlkozott, és pedig a befektetési tőke kétharmad részének magára vállalása mellett.

---

tott: fel a vitorlával, egyidejülg a bárkát a szél irányába kormányozva. Ideje volt, mert már igy is oldalra nyomta az egész erővel érkező dühöngő szél, hogy azt hivém, elsülyed. De visszanyerte az egyensulyt, a végvitorla egészen felvonatott, az elővitorla pedig félig lebocsátatott, s igy hasitottuk a hullámokat, melyeknek habozó sodraiban remegett a villám fénye, mely mindinkább kevesebb időközök után követte egymást, mig a dörgés hangosabb, és hangosabbá vált.

Ép oly hamar csillapult a vihar, a mily hirtelen keletkezett; már egyes csillagok tünedeztek elő a felhők közül. A hajó előrészéből, — hol Jakabnak segiték a vitorlák rendezésénél — ismét a háttérbe mentem, s az idegen mellé ültem, ki kabátomat végig simitva mondá:

— Ön át meg átázott.

— Miként mindnyájan, — válaszoltam.

— De ön nincs hozzá szokva.

— A helyett tizenkilencz éves vagyok.

— Nem több?

— Nem egészen két hóval.

— Ön egész férfiu.

E pár szó büszkébbé tett, mint Lederer, vagy más tanárom leghosszabb dorgáló beszéde valaha lealázhatott. Keveset kivánhatott volna tőlem az idegen, mit nem teljesitek neki szivesen, de ő nem kivánta, hogy a pokollal szövetséget kössek, vagy ehez hasonlót, csak annyit, hogy feküdjem le a bárkában, s takarózzam be egy vitorla darabbal; mert utunk tovább tart a szokottnál, miután a szél megfordult, és már ugy sem segithetek, az álom pedig meleg köpeny, miként Sancho Pansa mondja, jegyzé meg az idegen.

Ellenkeztem, s azt állitám, hogy három nap, és három éjjel képes vagyok virrasztani, de aztán mégis engedelmeskedtem, s a bárka fenekére feküdtem, hol az álom, melyet távol véltem, — ónsulylyal nehezült rám.

Meddig aludtam, nem tudom. Felébredtem, midőn a bárka a part porandjába ütődött. Az idegen felsegitett, de arra nem emlékezem, miként mentem ki a bárkából, annyira kábult valék az álomtól. Különben is még sötét éj volt, és csak a hosszan terülő lapos partra verődő hullámokat láttam. Midőn eszméletre tértem, a bárka ismét a vizen volt, s én ismeretlenemmel fák lombjai alatt felfelé haladtam.

Kézen fogott, s az egyenetlen utra vidám enyelgés közt figyelmeztetett, hol minden kavicsot, minden fagyökeret ismerni látszott. Végre elértük a tengerpart magaslatát, hol szabad sik nyilt előttünk, mely távolabb valamely sötét tömeg által lett elzárva, s én a hajnal első szürkületénél valamely majorsági épületeket, s e mögött parkot és erdőt hatalmas fákkal, véltem felismerhetni.

— Itt volnánk, — mondá az idegen, midőn a majorsághoz érve, nagy sötét épület előtt megálltunk.

— Hol volnánk? — kérdém.

— Nálam, házamban, — válaszolt nevetve s iparkodva a tornáczon kigyujtani.

— És hol van az? — kérdém tovább, magam sem tudva, hol veszek ennyi bátorságot.

A gyufa felvillant, s egy oda készitett gyergyát meggyujtott; ennek fénye hosszu, zilált szakáltól körzött arczára esett; s ez arczon az eső minden redőcskét redővé, és minden redőt baráz dává idomitott. Rám mereszté nagy mélyen fekvő szemeit, és mondá:

— Zehrendorfen, Zehren Maltenál, kit a „vad" melléknéven neveznek. Talán csak nem sajnálja, hogy vélem jött?

— Istenemre nem! — válaszoltam.

(Folyt. köv.)

Tudatjuk a tisztelt olvasó közönséggel, hogy **Pétery Károly** kitünő könyve a **„Jezsuiták"**-ról, szerkesztőségünkben megszerezhető 1 frtjával. Megrendelések a legnagyobb készséggel teljesitetnek.

Közgazdaság.

Az ipartörvény módositása.

Az ipartörvény módositása tárgyában az orsz. m. iparegyesület összes szakosztályai okt. 11-én együttes ülést tartottak Ráth Károly elnöklete alatt.

Az okt. 8 án tanácskozási alapul elfogadott albizottsági munkálat, tekintettel az ipartörvény abbeli czéljára, hogy annak hatása alatt járható munkás és iparosztály képződjék, s hogy az iparosok és munkások anyagi és szellemi jóléte előmozdittassék, e czél elérése érdekében főleg következő pontokra nézve tartalmaz módositási javaslatokat.

1. Az iparos szaktanulás ügyében szigoru rendszabályokat kiván érvényesiteni, s azok szabatos végrehajtásáról gondoskodni.

2. A munkaviszonyok szabályozása tárgyában gondoskodni kiván, hogy az ipartörvény czélszerü intézkedései gyakorlatilag is érvényesittessenek.

3. Részint e két követelmény érvényesitésére részint az iparosok és munkások érdekeinek előmozditására czélszerü iparszervezetet akar létesiteni, végül

4. Az iparos segélypénztárak ügyét szabatosan rendezni kivánja.

Az iparos szaktanulásra vonatkozólag az albizottság javaslatba hozza, hogy tanonczot ne tarthasson az oly iparos, kiről bebizonyittatik, hogy a tanonczok iránti kötelezettségeknek megfelelni képtelen, E javaslat vita nélkül elfogadtatott.

Javaslatba hozza továbbá az albizottság, hogy a tanszerződés az illető ipartársulat közbenjárásával köttessék meg, s hogy az ipartással egyuttal e szerződésnek mindkét fél általi teljesitése felett őrködjék. Ezen javaslat is élénk helyesléssel elfogadtatik, valamint azon további javaslat, mely a tanviszony befejezéséről szól, s mely a mester által adandó egyszerü bizonyitvány helyett, oklevél kiállitását kivánja. Az illető szakasz igy szólna:

„§. A tanidő lefolyása után a tanitómester által tett nyilatkozat alapján, az illető ipartársulat a felszabadult tanoncz részére a tanidő betöltéséről oklevelet állit ki. Ezen oklevélben az ipari vagy egyéb tanodai bizonyitványok alapján emlités mellőztetik. Legfontosabb az iparszervezetre vonatkozó albizottsági javaslat. Erre nézve az albizottság az ipartársulatokról szóló fejezetet teljesen átdolgozta ily czim alatt: Az iparszervezetről.

Szakaszonkinti tárgyalás alapján e fejezetnek az ipartársulatokról szóló része elfogadtatik, amint következik:

§. Az iparosok közös érdekeinek előmozditása végett ipartársulatok, s ezeknek képviselőiből iparbizottságok, valamint egy országos központi iparbizottság alakittatnak.

§. Az ipartársulatok feladata:

1. Az iparos szaktanulást előmozditani és pedig: a tanszerződések kötésénél és megszünténél való közbejövetel, a tanonczok nyilvántartása, a tanszerződésekből folyó kötelességek, különösen az iskoláztatási és szaktanitási kötelezettség teljesitése feletti felügyelet, ipartanodák felállitásában és fentartásában való közremükódés által stb.

2. Az iparosok és segédszemélyzetök közötti viszonyra vonatkozó törvényes határozványok érvényesitésében eljárni; az iparosok és segédszemélyzetők közt keletkező surlódásokat és peres kérdéseket a külön e czélból felállitandó békéltető bizottságok utján, melybe egyenlő számmal segédek is felveendők, kiegyenliteni.

3. A hatóságoknak az ipart érdeklő intézkedéseikben adatok szolgaltatása és szakvélemények nyilvánitása által segédkezet nyujtani.

4. Átalában az illető iparág vagy iparágak fejlődését lehetőleg előmozditani, valamint az e czélra törekvő intézetek vagy társulások müködését elősegiteni.

§. A társulatok feladatainak teljesitésére szükségelt költségek, e társulatok netaláni vagyonának jövedelmein kivül, az illető társulathoz tartozó iparosok tagsági dijaiból és netán külön megszavazandó pótjárulékaiból, továbbá egyes eljárásokra szabott dijakból fedeztetnek.

§. Minden iparos társulatban állani, illetőleg mint tag valamely társulat költségeinek fedezéseihez járulni köteles,

A hol valamely iparágra nézve egy vagy többb helybeli szaktársulat létezik, az ez ipart üzők vagy azok egyikének tagdijai viselésére kötelesek; a hol és a mely iparágra vonatkozó, vagy átálánosabb körü helybeli társulathoz csatlakozni, akár valamely rokon iparágra vonatkozó vagy átálánosabb körü helybeli társulathoz csatlakozni, akár valamely másutt székelő kerületi vagy országos saját szakjabeli társulatba lépni.

Kerületi vagy országos szaktársulatba oly iparosok is jogositva vannak, de nincsenek kötelezve, belépni, kik különben már valamelg helyi társulatnak is tagjai.

A tárgyalás folyamában Steinacker Ödön inditványt tett, hogy fejeztessék ki azon elv, miszerint az ipartársulatok járuléka a tagok adózási képességéhez arányban szabassék meg. E javaslat simpliciter bent foglaltatik ugyan az albizottsági javaslat egy későbbi szakaszában, de szabatosb formulázása nagyon nehéz, miért is az inditvány egyelőre függőben hagyatni határoztatott. Az idő nagyon előrehaladván az ülés bezáratott. A tárgyalás folytatása hétfőre, okt. 18-ára tüzetett ki, mely alkalomra azon tagok, kik az eddigi tanácskozásokban részt vettek, külön meghivók által, a többi tagok pedig a lapok utján fognak meghivatni.

Gabnaüzlet. Budapest, okt. 16. Ma, mint rendesen a hét végén, igen kevés üzlet volt. A zárjegyzéket az üzleti heti szemlében közöljük.

Értéktözsde. A külföldről érkezett magasabb árfólyamoknak kedvező hatása csak is osztr. hitel részvényekre vonatkozott, ellenben a többi értékek változatlanul maradtak. A forgalom gyér volt, helyi értékek elhanyagoltattak, külföldi váltók- és valutákban korlátolt üzlet volt.

Az előtözsdén osztr. hitel részvények 208.90-ig emelkedtek, zárlatnál 208.70-en maradtak. A déli tőzsdén azok 208.50 és 208.70 között forogtak, és utóbbi árfolyamon adva, 208.80-on pedig tartva maradtak, magyar földhitel részv. 60-on, municzipalis részvények 20.75-ön maradtak, hazai takarékpénztár részvényeket 23.90-en vásároltak, fővárosiak 137.50-en kerestettek. Ganz-féle részv. 190-en kinálva, Luiza gőzm. részv. 97-en keresve voltak. Magyar sorsjegyek 79.50-en adva 80-on tartva voltak, pesti kereskedelmi bank záloglevelek 88 és $88^1/_2$-on vásároltattak.

Kötések: Hamburg 54.75 és 54.80-al, London 112.55-el porosz pénztári jegyek 55 85-el.

Időjárás. Egész napon át borult kellemes lanyha idő; légmérséklet reggeli 7 órakor + 13.2 C.

Keti jelentés az ipar állásáról Budapesten. A hiu és nedves időjárás, mely a héten mutatkozott, kedvező hatással volt némely üzletágakra. Az esernyőkészitők jó keresetnek örvendettek, a fazekasok a kályhacsinálással vannak elfoglalva, a szabóság igen jól megy, nem különben ez uj évnegyed közeledtével a szobafestők is igénybe vétetnek, különösen a most felépült uj házaknál. Az épitési iparágban nagy verseny mutatkozik. A sugáruti épitő társaság a kisebb iparosoknak nagy kárt okoz. Ez a társaság nagy részvény alaptőkével bir; ő a fa- és vasnemüeket nagy mennyiségben bevásárolja, nagy asztalos és ácsmühelyeket tart, melyek legujabb mód szerint vannak berendezve s ott ablakot, ajtókat, parkettet, s az épitéshez szükséges lakatos és kovácsmunkát készitenek, szóval a mühelyek minden épitő ág készitésével foglalkoznak. Magától értetődik, hogy a kisebb iparosoknak bajos egy ily iparhatalom ellen fellépni, annál is inkább, mert ez egy reszvénytársaság, melynek részvényei öt év óta, mióta a társaság létezik osztalékban nem részesültek. Az egyes iparosnak ily versenyt kiállani igen nehéz, mivel ő csak saját pénzével rendelkezik s az olcsóságnak is határa van, melyen tullépni az egyeseknek lehetetlen, bár ép oly jól berendezett mühelyekkel birnak. A nagy társulatok versenye tehát a kisebb iparosoknál a munkát nagyon apasztja. A honvédelmi miniszterium a szállitásnál a hazai ipart fogja támogatni. Gregerson, kinek gyára leégett, ideigl. mühelyt állitott fel, s az eddig dolog nélkül volt munkásait ujra felvette, kik most erélyesen dolgoznak.

A vasuti kocsik gözerövel tisztitását kisérlette meg legközelébb a nagy északi vaspályatársulat Angliában egy uj — Caithness gróf által feltalált — készülék segélyével; melynek czélja a vasuti kocsik külsejének portól, piszoktól való időszakos megtisztitását géperővel végezni, minthogy ennek kézerővel teljesitése ezideig sok pénzáldozattal járt. — E czélra egy mellékvágánynak mindkét oldalán forgatható keretekbe két lószőrből készült óriási henger kefét helyezett be s azt 4 ló erejü kis gőzgép által szijak és fogas kerekek segélyével sebes forgó mozgásba hozta. Ekkor a tisztitandó kocsikból összeállitott vonatok, mozdony által lassan a kefek közé tollattak, s a kefeket megfelelő emeltyü segélyével a kocsik oldalaihoz nyomta. — E mellett a kocsik oldalai a kefék előtt és után rostaszerüen lyuggatott csöveken vizzel locsoltattak. Ily módon egy 12 személy-kocsiból álló vonat 4 percznyi áttolatási idő alatt teljesen megtisztittatott, és pedig az ablakok is, valamint a fémrészek.

A kisbirtokosok földhitelegyesületének létesitő bizottsága emlékiratot, illetőleg kérést intézett a kormányhoz, melyben ecsetelvén hazánk kisbirtokos s földmivelő néposztályának a rosz s rendezetlen hitelviszonyok által okozott aggasztó helyzetét, ennek orvoslása czéljából az egylet megalakulhatása végett a kormány támogatását, nevezetesen az egyesület központja tartalékalapjának — a magyar földhitelintézethez hasonlóan — 500,000 frt dotatióbau részesitését, s annak elvileg való kimondását kérik, hogy a közalapitványi tőkék befolyásuk rendje szerint az intézet zálogleveleivé convertáltatnak.

A soroksári vasut ügye ismét szőnyegre került. A község egy bizottmányt küldött ki, mely a pesti lóvasuttársasággal és Schmidt de Wilde urral, több brüsseli czég megbizottjával, végleg alkudozzék ez ügyben. A nevezett vállalkozó gőz-

---

Kivonat a „Budapesti Közlöny"

(okt. 16-ik számából.)

Árverések: Pest decz. 23. febr. 1. Dr. Mogyorosy Armin 40991 frtra becsült ingatlanai. — R.-Csanak nov. 20. decz. 20. Pető János telke. — Buda nov. 3. decz. 3. Ziegler Mihály ingatlanai. — R.-Csanak nov. 24 decz. 24. Hordós Ferencz ingatlanai. — Munkács nov. 10. Tóth Károly két belső telke — Perbete oct 25. nov. 29. Kovács Márton egy nyolczad bel és külteike. — Tárkány (Komárom) Wenczlik Miklós hagyatéka — Komárom oct. 28. Kárvin Katalin háza. — Debreczen nov 9. decz. 9. Fülöp Emilia házastelke. — Pest nov. 10. Mühlbacher Jakabné 11535 frtra becsült háza. — Kalácsa (Temes) nov. 6. Kalácsán Pál ingatlanai. — R.-Csanak nov. 20. decz. 20. Telkesy János ingatlanai. — Domanyik (Zsolom) oct. 26. nov. 26. Krajcsik József ingatlanai.

Csödök. Goldberger Eduard temesvári kereskedő ellen, bej. nov. 4. 5. 6. perügy. Gyika Imre. — Beck Sándor helybeli kézmüárukereskedő ellen, bej. decz. 1. 2. 3. perügy. Baintner Imre. Mázás János pestmegyei uri lakos ellen, bej. decz. 16. 17. 18. perügy. Gager Mihály.

NEMZETI SZINHÁZ.

Ma, október 17-én adatik:

Bank bán.

Eredeti nagy opera 3 felv. Irta Egressi Béni. Zenéjét szerzette Erkel Ferencz.

Személyek:

II. Endre, magyar király	—	Kőszeghy
Gertrud, királyné	—	— Kvassayné
Otto, Berchtold, meraniai herczeg fia, Gertrud testvérőcse		Pauli
Bánk-bán, Magyarország nagyura		Ellinger
Melinda, felesége	—	— Balázsné B. V.
Petur bán, bihari főispán	—	Láng
Bibnrach, kalandor lovag	—	Tallián
Tiborsz, paraszt	—	— Ódry
Udvarmester	—	— Széphegyi.

Udvari hölgyek. Udvaronczok. Békétlenek. Katonák. Parasztok. Történik: 1213 vége felé.

Kezdete 7 órakor, vége 10-kor.

Vár-szinház.

Vasárnap, október 17-kén adatik:

Plumet öröksége.

Vigjáték 3 felv. Irták: Barriere Theodor és Capendu E. Forditotta Feleki József.

Kezdete 7 órakor, vége 9 kor.

Népszinház.

Vasárnap, október 17-én adatik:

Harmadik megnyitó előadás.

I. Ünnepi nyitány. Mosonyi Mihálytól.
II. Felavatás: alegoricus jelenet.
III. Leánykérő. Népszinmü 1 felvonásban.
IV. Jeremiás siralmai. Bohózat 1 felvonásban.
V. A király csókja. Operette 1 felvonásban. Zenéjét szerzette Huber Károly vezényli a szerző.

Kezdete 7 vége 10 órakor.

Felelős szerkesztők: **Csávolszky Lajos és Szederkényi Nándor.**

Minden betegnek erö és egészség gyógyszer és költség nélkül a

REVALESCIÉRE du BARRY

által

Londonból.

26 év óta egy betegség sem állhat ellent ezen izletes, az egészségre szolgáló eledelnek, és ez bebizonyul valamint a felnőttek ugy a gyermekeknél is, minden más orvosság és költekezés nélkül a gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyákhártya-, lélekzés-, hólyag- és vesebajoknál, eltávolit gümőkórt, aszkórt, asthmát, köhögést, emésztetlenséget, dugulást, hasmenést, álmatlanságot, gyengeséget, aranyeret, vizkórt, lázt, szédelgést, véráramlatot, fülzúgást, rosszullétet és hányást még a terhesség alatt is, diabetest, mélakórt, elsoványodást, köszvényt, csuzt és sápkórt. Kivonat azon 76,000 tanusitványból, melyek szerint tökéletes kigyógyulás következett be oly nyavalyákból, melyek minden gyógyszernek ellentálltak, s közöttük igen magas állásu egyénektől, mint: dr. Wurzer tanár s orvosi tanácsos-, dr. Angelstein-, dr. Schoreland-, dr. Campbell-, dr. Dédé tanár-, dr. Ure-, Castlestuart grófnő-, marquise de Brehan-, Isenstein herczeg-, Mensdorff-Pouilly volt miniszterelnöktől, kivánatra bérmentve küldetnek meg.

73,704. sz. bizonyitvány.

Neufchateau a (Vogesenekben) 1862. dec. 23.

17 éves lányom havitisztulásának kimaradása által szörnyü idegromlásban az ugynevezett vidatáncz legfőbb fokában szenvedett; az orvosok máris kétkedtek a segély lehetőségén. Azóta, egy barátom tanácsa folytán, a Revalesciére-vel táplálтam s e kitünő tápszer őt, mindenki bámulatára, tökéletesen helyreállitotta. Most egésséges. Felüdülése nagyon feltünt, s mindazon sok orvos, kik e nyavalyát orvosolhatlannak nyilvánitották, most bámulnak, hogy leányomat tökéletesen kigyógyulva bajából, fris egésségben látják.

Martin,
officier comptable en refraite.

71,877. sz. bizonyitvány.

Prilek u. p. Holleschau (Morva) 1871. máj. 7.

Miután az öntől már régente vett Revalesciére du Barry elfogyott és az gyomorgyengeségem és emészthetlenségemnek jó és hatékony gyógyszer volt, felkérem minélelőbb nekem postai utánvét mellett 2 font Revalesciére-t küldeni. Tisztelettel alázatos szolgája

Rohaczek József, erdész.

Táplálóbb levén mint a hus, a Revalesciére felnőttek- és gyermekeknek 50-szeres árát megtakarittatja gyógyszerekben.

Bádogszelenczékben fél fontos 1.50, 1 fontos 2,50 2 fontos 4.50, 5 fontos 10 frt, 12 fns 20 frt, 24 fns 36 frt. — Revalesciére-biscuitek szelenczékben 2 frt 50, és 4 frt. 50 kr. — Revalesciére-chokolade por és tábla-alakban 12 csészére 1.50, 24 csészére 2.50, 48 csészére 4.50, porban 120 csészére 10 frt, 288 csészére 20 frt, 576 csészére 36 frt. — Kapható: Barry du Barry és társánál **Bécsben, Wallfischgasse 8. sz.** Pesten: Török József ur gyógyszerész urnál. — Aradon: Tones F. és társánály Debreczenben, Mihálovics István gyógysz.; Eszéken: Dávid Gyula gyógysz., Nagy-Kanizsán: Lovak Károlynál, Kassán: Wondraschek Károly gyógysz., Maros-Vásárhelyt: Fogarasi Dömötörnél, Pozsonyban: Pisztói Felixnél, és Söltz Rezső gyógyszerész., Székes-Fehérvárott: Dieballa Györgynél, Sopronyban: Voga A. gyógysz., Temesváron: Pap József városi gyógysz., Ujvidék: Grossinger C. B.. és Ernst János gyógysz., Warasdin: dr. Halter A, gyógysz., Wersetzen: Fischer Móritznál, Zágráb: Irgalmasok gyógyszertárában. Azonkivül a bécsi ház postautalvány vagy utánvét mellett szétküldi.

Szén, téli ellátásra.

Legjobb porosz

szént szobai fütésre

(Salonkohle)

ajánl a **Gutmann testvérek** kőszénbányájának eladói ügylete

ZWEIG LAJOSNÁL,

mérlegutcza 2. szám.

KITÜNTETÉSEK:

Hamburg 1869, Köln 1870, Schleswig-holsteini országos iparkiállitás 1869, Linz 1871, bécsi világkiállitás 1873.

Használati utasitás.

Az ujabbkor csodája, a vegyészetben eddig még nem létezett.

Cholera-Liqueur. Ezen, 30 anyagból álló ugynevezett *cholera gyomor-liqueur* minden emberi betegségek elháritására szolgál 1) a vér tisztitására a női nemnél; 2) a férfi nemnél s gyermekeknél. Tengeri utazásoknál reggelenkint egy poharkával használva, eltávolit minden betegséget s jó étvágyat szerez. Veszélyes sebeknél ezen cholora-liqueur, nehány csepp alkalmazásánál mint balzsam felette hatályos. Egy üveg ára 60 kr.

Nélkülözhetlen minden háztartásnál **a folyékony enyv**; ezen vegyészeti hideg folyékony enyv, minden eltörött tárgyak összeragasztására, u. m. üveg, porcellan, tajték, borostyánkő stb. valamint minden ércek összeforrasztására hasznos; egy üvdg ára 25 kr.

Növény szappan. Ezen növény-állatszappan lovaknál, marha-, tehén-, kecske-, birka-, sertés-, kutyáknál stb. minden sebet csodaszerüleg gyorson és gyökeresen gyógyit. Ezen szappan hideg vizben felolvasztatik és ezen olvadékkal a seb két órakint egy vászon-rongygyal bedörzsöltetik; a gyógyulás 24 óra alatt biztosan bekövetkezik.

Egy üveg ára 40 kr.

Ismételadók tetemes árengedményben részesülnek és ügynökök is fölvétetnek.

LANDMANN J. V. 187

több vegyészeti készitmény feltalálója.

Dohány-utcza 9. szám 2. ajtó

BUDAPESTEN,

Kizárólagos, valódi

153

A legjobb

varró-gépek a világon

jótállás mellett részlet-fizetésekre kaphatók.

Ingyen oktatás.

HOWE

Budapesten, Bécsi-utcza.

A ki még **festetni (pamacsolni)** kiván, sürgőn lásson hozzá, mert a tél bekövetkezik. Ez illetőleg ajánlom **gyorsan száradó olajfestékeimet, kopál-koczsi-** és **padláat-laktestékeimet** leszállitott árakon. Szintugy valódi amerikai **petroleumot** fontját 12 krban, és a Singer hires szabadalmazott hideg **enyvét.**

KOHN ezelőtt MÉSZÁROS

198 festékkereskedése, gránátosutcza 3. szám.

Szőnyeg-végeladás!

az üzlet feloszlatása végett.

Találtatnak itt mindennemü szönyegek.

Egy egy-ablakos szobáravaló szőnyeg és munka, összesen	15 frt.
Négyoldalu olasz-fal	6 „
Kályha-ernyő	3 „

Ablak-görfüggönyök legjutányosbb áron.

Birinszky János, diszitményző

161 *Budapesten, Kerepesiut, bazárépület 28. sz. a.*

Szilvapálinka

30 éves valódi szyrmiai szilvapálinka, nagy pezsgő üvegekben 1 frt 20 kr pintes üvegekben 2 frtért kapható **Éder Antal Gyula** 1-ső m. kir. lőpor raktárában, vácziutcza 12. sz. a korona-utcza sarkán; iroda az udvarban. Csomagolások a saját bevásárlási árak mellet lesznek számitva.

Lőpor

a legfinomabb svájczi lőpor egy és két fontos zárt dobozokban, fontja dobozat együtt 1 frt 20 krért mindég kapható **Éder Antal Gyula** 1-ső magy. kir. lőpor árudában vácziutcza 12. a korona-utcza sarkán az udvari boltban. Csomagolások a saját bevásárlási árak mellet lesznek számitva.

189

10 darab zongora

60 frtól 280 frtig

mindnyájan hibátlan és a legjobb állapotban, eladatnak **Éder Antal Gyula** zongora gyári raktárában vácziutcza 12. a korona-utcza sarkán.

Árjegyzékek kivánatra megküldetnek.

Lefaucheux töltényhüvelyek Caliber	16.	14.	12.
Közönséges barna, ezre . . . . frt.	15.—	17.—	19.—
1-ső minőségű zöld „ . . . . frt.	18.—	20.—	22.—

Lancaster töltényhüvelyek Caliber	16.	14.	12
Közönséges barna, ezre . . . . frt.	19.—	21.—	23.—
1-ső minőségű zöld „ . . . . frt.	21.—	23.—	25.—
Valódi angol Eley „ . . . . frt.	29.—	32.—	34.—

Kész revolver töltények. Caliber	7	9	12 m/m
Lefaucheux-revolverekhez száza . . . frt.	2.50	3.—	3.50
Lancaster (középen gyuló) „ . . . . frt.	3.—	4.—	4.50
Sharps (szélükön gyuló) „ 5 m/m frt.	3.—	3.50	4.20

Kész töltények Flobert-féle szoba-fegyverekhez 6 m/m golyóval 50 kr, söréttel 1rt 1.50, 9 m/m golyóval 1rt 1.80, söréttel frt 2.60 száza.

Töltényfojtások, minden caliberü Lefaucheux- és Lancaster-fegyverekhez, közönséges 500 darabos csomag 75 kr, finom lemez 200 darabos doboz 40 kr.

Ezeren felüli vételnél külön engedménynyel.

Kitünő vadászfegyverek:

Egycsövü percussiós fegyverek 6.50, 6.85, 7—12 frtig.
Kétcsövü „ „ 12, 18, 20, 22, 24—38 frtig.
„ Lefaucheux-fegyverek 29.50, 30, 33, 35, 40, 50—75 frtig.
„ Lancaster „ 40, 42, 45, 50, 60, 70—75 frtig.

Revolverek minden nagyságu jó nemeit 6 frt 50 krtól 35 frtig **szintugy a vadászat minden egyéb szükséglet,** melyekről kivánatra rajzokkal ellátott részletes árjegyzékkel szolgálnak, ajánlják

KERTÉSZ és EISERT Budapesten, Dorottya-utca 2. 200

Irásbeli megbizások utánvét mellett gyorsan eszközöltetnek.

Hivatalos órák délelött urak számára 9—12 óráig.

Programmok, alapszabályok bérmentve. — *Kérdezősködésekre pontosan válasz adatik.*

Az engedélyezett

Első magyar országos

házasságközvetitőintézet

Budapest, akadémia-utcza 6. szám I. emelet, ajánlja magát a t. cz. közönségnek, ugy házasulandó férfiak mint nők ügyének lelkiismeretes kivitelére, a legszigorubb titoktartás mellett s mind a két fél érdekeinek szemmeltartásával — a mely tehát legfőbb figyelmét és tevékenységét az ilynemü óhajok valósitására irányozandja

167 **Az igazgatóság.**

Hivatalos órák délután nők számára 3—6 óráig.

Férfi ruhák

196

kitünőb szövetekből, bámulatos olcsó áron kaphatók

Schönberger József ruhabazárjában

a korona herczeg (uri) utcza és ferencziektére sarkán

1. em. feljárás az utczáról. Ugyanott készittetnek mindennemü katonai egyenruhák és cselédruhák a legjutányosbb áron. Vidéki megrendelések pontosan eszközeltetnek.

Hatóságilag engedélyezve.

Pénzelőlegek

a legjutányosabb feltételek mellett **értékpapirokra, sorsjegyekre, részvényekre, árukra, arany- és ezüstre, zálogjegyekre, fizetési ivekre,** külföldi sorsjegyek is a legmagasabb értékekben fogadtatnak el.

Königsbaum Sámuel

Budapesten, országut 12. sz. az udvarban balra.

Szintugy mindennemü elzálogasitásban lejárt ruhák legjutányosbb áron kaphatók. 199

Pénz-előlegek

bármely magas összegben mindennemü **sorsjegyek, állampapirok-** és **részvényekre** a legelönyesb feltételek mellett. Visszafizetés tetszés szerint egyszerre vagy részletekben.

Mindennemü sorsjegyek, arany és ezüst bevásárlása és eladása.

Szelvények beváltása. Vidékről megbizások pontosan teljesittetnek

200 **ADLER E.,**

bank- és váltó-üzlete, Budapesten, József-tér 2. sz.

EPILEPSIE-T

(nehézkórt) gyógyít levélben *Dr. KILLISCH*, szakorvos Drézdában, Wilhelmspl atz 4. (ezelőtt Berlinben.)

A siker századonkint felmutatható. 71

Van szerencsém a t. cz. közönséget és t. vevőimet értesiteni, hogy

vasbutor, takaréktüzhely- s kályhagyári raktáramat

a sugárutra, octogon 60-ik szám,

tettem át. Valamint eddig, ugy ezentul is igyekezetem arra lesz irányozva, hogy t. vevőimet olcsó és pontos kiszolgálás által kielégitsem. Mély tisztelettel

Feiwel Lipót,

202 vasbutor-gyáros Budapesten.

A legjobb és legolcsóbb

Uri- és fiu ruhák

őszi és téli időszakra, nagy választékban kapható, még soha nem létezett

olcsó-áron

csakis 208

PRESZBURGER VILMOS-nál

Királyutcza 18-ik szám JÁLICS-féle házban.

Őszi öltönyök . 14 ftól 25 ftig	Téli öltönyök . . 20 ftól 45 ftig
Felöltöny . . 8 „ 16 „	Téli kabát . . . 10 „ 35 „
Őszi kabát . . 6 „ 15 „	Franczia köpeny . 10 „ 25 „
Fekete Salonöltöny 18 „ 40 „	Háló kabát . . . 8 „ 14 „
Nadrágok . . 4 „ 8 „	Gyermek öltöny . 4 „ 10 „
Mellény . . . 2 „ 5 „	Gyermek köpeny . 5 „ 10 „

Mérték utáni megrendelések, ugyanazon áron 24 óra alatt elkészittetnek.

Vidéki megrendelések, leggyorsabban eszközöltetnek.

KERTÉSZ és EISERT

Budapesten, Dorottya-utcza 2. szinháztéri szeglet, a t. cz. közönség figyelmébe ajánlják az egyedül náluk létező

D. Févre-féle szikviz önmaga készitéséhez magánzóknak legalkalmasabb

valódi

párisi szikviz-készülékeinek

gyári főraktárát Magyarország részére.

A szikviz, mint kellemesen üditő, egészséges, számos esetekben orvosilag rendelt ital, maris általános használatba jött.

Készülékeink fő előnye az, hogy kővetve a minden egyes darabhoz **mellékelt utasitást, bárki képes kitünő, mindig friss,** a gyárilag készültnél **tisztább és olcsóbb szikvizet késziteni,** azonkivül pedig **pezsgőbor, málnaviz, limonádé** s egyéb frissitő italok előállitásához is alkalmasak.

A készülékek árai:

	2	4	6	8	10 messzelyes
darabja frt	8.—	10.—	12.—	14.50	17.—

Kitünő minőségü szerek 1 font acidum tartaricum és 1½ font szikéleget tartalmazó csomagokban, csomagonkint 2 frttal számittatnak.

Irásbeli megbizások utánvét mellett gyorsan eszközöltetnek, ladacska és csomagolási dij a gép nagysága szerint 50—75 kr.

Egyuttal ajánljuk Berlin és Angolhon legjobb gyáraiból származó, a tisztátlanságánál fogva egészségtelen ivóvizet tisztitó és javitó

vizszürő készülékeinket,

melyek 2 frt 50 krtól 35 frtig tartatnak készletben. Ezeknek rajzokkal ellátott kimeritő árjegyzékével szivesen szolgálunk.

Légvonatelzáró hengerek.

206

Ez ujonnan javitott készülékek, melyek az ajtókon és ablakon bejövő légvonatot megakadályozzák, főszállitó-raktára jelenleg

SCHNEIDER G.-nél

SCHNEIDER G.-nél Budapest, IV. k. Lipót és Kalap-utcza 10-ik szám.

Ajtók és ablakok, melyek e hengerkészülékek segitségével elzáratnak, minden, az emberi szervezetnek oly ártalmas léghuzamot lehetetlenné tesznek, a sok tekintetben éppoly terhes, mint ártalmas por behatását megakadályozzák, és egyszersmind a tüzelő-szerek tetemes megtakaritásával járnak.

A készülék oly egyszerü, hogy mindenki könnyen maga is alkalmazhatja. Emelett a henger károsítása nélkül ajtókat és ablakokat kinyitni s becsukni lehet. Ablakok számára 1 rőf ára 3 és 4 kr, ajtók számára 6 kr. Alkalmazási utasitással 8 kr.

Budapest legolcsóbb bevásárlásihelye!

Az

egyesült gyári-raktár.

ROTHAUSER TESTVÉREK.

reális — *Árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve.* — **Budapest, király-utcza 1. szám, fiókja hatvani-utcza 16. szám.** — *Küldemények a postán ½ utánvéttel pontosan eszközöltetnek.* — reális

Gazdasszonyok számára. Ékszerek, evő- és kávéskanalak, leves- és tejmeritők, mindennemü és nagyságu tányérok, kávéőrlők, vasalók, theakészletek, gyorsfőzők, és kávégépek.

Broncz-irókészletek. 10, 12, egész 14 darabból állók 3 frttól egész 20 frtig, gyertyatartók, girandolok oxid. pakfong-, alpakka- és ujezüstből.

Bőrnemüek. Pénztárcák, erszények, női táskák, lábzsákok, szivartartók, jegyzőkönyvek, albumok vászon-, chagrain-, borjubőr- és bagariából.

Kefenemüek. Fejkefék, ruha-, kalap- és vászonykefék, haj-, por- és feltüzni való fésük szaru és elefánt csontból és teknősbéka-hátból.

Rugantyu-nemüek. Ágybetétek, köpenyeg, önclystyre és szab. tejbehuzók, nyakék és fülbevalók, medaillonok, karperecek, hajtük, ülő- és ágyvánkosok.

Öltözék-szerek. Szappan, mindennemü illatszer, francia és angol, közönséges, finom és legfinomabb, hercegnő-viz, cosmetique, s valódi poudre de Riz.

Gyémántot pótoló ékszerek. Pierre de Strasse, nyakékek, fülbevalók, medaillonok, tük,

keresztek, gombok és női gyürük.

Nyakravalók. Nők számára selyemből, chinai kreppből, serge-selyemből, simán és tarkán. — Urak számára szalon-nyakkendők, csokrok, lavallière-ek, regâtt-ok, oxford-, selyem- és atlaszból.

Legyezők. Feketén és szinezve minden nemben, 1 frttól 20 frtig. — Elefánt-csont- és tekenőcből, ugyszintén mindennemü báli legyezők

Gyapot-áruk. Harisnyák gyermek és nők számára, mindennemü lábravalók fiuk és urak számára. Kendők gyapju- és merinóból.

Talmiarany. Nyakékek, fülbevalók, gyűrük, készletek, kézelő- és inggombok, óraláncok, karperecek simán és zománcozott és keresztek.

Játékszerek. Bábuk 10 krtól 5 frtig, gépezettel 1 frttól 20 frtig, mindennemü bohócok, különböző Fröbel-féle játékok, épitőszekrények, köbök, porcellán étszerek, butorok, konyhák és szobák berendezéssel együtt, kardok, és fegyverek, dobok és trombiták, lovak és velociped-ek.

Tajt és borostyánnemüek. Szivarszopókák és pipák, dohányzócsoportcza- és mindennemü dohányzónemek.

ROTHAUSER TESTVÉREK.

Első magyar központi

mező- és erdőgazdászati közvetitő intézet

Budapest, Dorottya utcza 12. szám, I. emelet.

a mező- és erdőgazdászati közvetitő intézet f. é. april elején kezdte meg müködését a mező és erdőgazdászat üzletforgalmának emelése és előmozditása czéljából müködési köre következő csoportokra osztályozható.

Elvállalja: gazdaságok felügyelését, korszerü berendezését, vető rendszerek megállapitását, birtokok rendszeres szakavatott megbecslését és évi számadások felülvizsgálatát, a t. gazdaközönség képviseletét üzleti dolgaikban. Közbenjár: birtokadás-vételek, bérlemény, csere és birtok elzálogolások eszközlésénel, kölcsönök szerzésénél jelzálogi biztositék mellett. Mindennemü gazdászati és erdészeti nyers termények és iparczikkek, borok, valamint takarmánymagvak, hus- tej- és gyapjutermelő tenyészállatok, gazdasági gépek és eszközök, mesterséges trágya-anyagok stb. **eladását és beszerzését bizományban teljesiti.** Továbbá foglalkozik az intézet gazdászati és erdészeti tisztek, okleveles gépészek és kertészek elhelyezésével **előleges dij nélkül,** végre nevezetesebb gyárak és czégek ügynökségét szaktárgyakban elvállalja.

Szávoszt testvérek

képviselői az első magyar központi mező és erdőgazdászati közvetitő intézetnek.

Budapest, dorottya-utcza 12. I. emelet.

N. B. Ugyanott elő vannak jegyezve: **eladásra**: nagyobb és kisebb birtokok. *Áruk* 30,000-től 90,000 frtig. — Különböző erdő-termények és jeles borok. **Állást keresnek:** gazdászati és erdészeti hivatalnokok, kipróbált gépészek. — **Kibérlésre** több kisebb birtokok kerestetnek.

Az első magyar központi mező- és erdőgazdászati közvetitő intézet Budapest, Dorottya-utcza 12. sz. ajánlkozik a t. gazdaközönségnek **termények legmagasabb áron eladásra, ugyszintén a gazdasághoz szükséges mindennemü iparczikkek,** gépek, stb. legolcsobb gyári áron beszerzésére, kezeskedvén a rendelmények pontos eszközéséért.

VODIANER F.

nyomdatulajdonos

(**Budapest, megyeháztér 9. szám**)

ajánlja jól berendezett nyomdáját mindenféle e szakba vágó nyomtatványokra és azoknak csinos, correct és olcsó áron elkészitésére,

Postautján leendő megrendelések pontosan teljesittetnek.

Magyar olvasmány kedvelői számára, ajánlva Lauffer Tivadartól

Német és franczia olvasmány kedvelői számára. — *Angol olvasmány kedvelői számára.*

2. sz. Kölcsönkönyvtár

Budapesten, Belváros, hajóutcza 2. sz.

Minden nemzet irodalmának legjelesebb termékei 40év óta rendszeresen összetéve.

Mindenszentek napjára

azoknak

kik feledhetlen boldogultjaikról megemlékeznek!

Legjutányosb árak:

Siri lámpák . . . 4 frtól 25 frtig. 207
Koszorúk . . . . 1 frt 60 krtól 6 frtig.

Továbba egészen ujjan szervezett s egyszerüsitett, csappal rendezhető **petroleum-méröeszköz**, uj talalmány, diszes és igen olcsó; siri lámpák igen jutányos áron ki is kölcsönöztetnek:

Orehuja & Hauer

bádogosáru-raktárában, régi postautcza 10. sz.

Utánvét mellett küld szét a már 1849 óta fennálló

LUKOVITS JÓSZEF-féle

füszer-, thea-, rum- és borkereskedés

Pesten, az ország-ut és czukor-utcza sarkán:

		frt. kr.
1 font legfin. czukor ára süvegszámra		—.28
1 „ finom czukor süvegszámra . .		—.27
5 „ legfin. Cuba-kávé		4.80
5 „ „ mokka arábia kávé . .		4.50
5 „ „ ceylon-kávé		4.50
5 „ arany jáva-kávé		4.50
5 „ ered. jáva-kávé		4.20
5 „ legfinomabb rizs		—.80
5 „ finom rizs		—.70
5 „ középszerű rizs		—.60
1 „ orosz thea	2,	3.—
1 „ finom melange-thea . . .	3,	4.—
1 „ pecco virág-thea	5,	6.—

	frt. kr.
1 font zománczolt thea-szelencze, melange-thea tartalommal . . .	2.50
ugyanaz ½ font „ . . .	1.50
„ ¼ „ „ . . .	1.—
1 pint braziliai rum tartal.	1.—
1 „ cuba rum tartal.	1.60
1 „ valódi jamaica rum	2.10
1 „ „ legfin. jamaica rum . . .	2.80
1 font csokoládé 60—80 kr.	1.20
1 „ thea-sütemény	1.—
1 „ „ vagy gyermek kétszersült .	—.40

a suly régi fontban azaz 32 lat értetődik.

Ezenkivül ajánlom még mindennemü peszgő-, asztali- és csemege-boraimat, milly- és flóra-gyertyákat, Liebig-féle huskivonatot, s minden az e szakba vágó áruczikkeket. Az utolsó posta, vagy vasuti állomás pontos feljegyzése kéretik.

Tisztelettel

Lukovits József.

Jelentés.

Ezennel bátorkodom a nagyérdemü közönségnek tudomására juttatni, miszerint eddigi **„Welisch Adolf utódja"** czimü helybeni férfi-ruha raktáromat ezentúl szintén

Rothberger Jakob

saját nevem alatt folytatni fogom.

Ez alkalommal ez üzleti-helyiségemet minden kényelemnek megfelelőleg és kizárólagosan ujonnan felszerelt dús készletekkel, arányban egy magyar fő- és székváros viszonyaihoz mérve, ellàttam olyképen, miszerint jelenleg inkább mind eddig képesitve vagyok a legkülönbözőbb igényeknek, egy főrangú nemességéit szintúgy valamint a t. cz. közönségéit, tökéletesen megfelelhetni.

Rendelések, bécsi központi üzletem által (Stefansplatz Nr. 9) eszközöltetnek a lehető legrövidebb időtartam alatt.

Mind a két helybeni raktárom összes régibb készletei a feloszlandó másik fiőküzletem helyiségében, váczi-utcza régi posta-utcza sarkán 1. em., készitési áron alól is végeladatnak, szerződési bérkötelezettségem lejáratáig.

Miután minden lehetőt elkövettem, hogy további nagyrabecsült rendeléseinek előnyös kedvezményeket minden tekintetben nyujthassak, kérem a nagyérdemű közönséget méltóztatnék uj üzleti-helyiségemről szintén szives tudomást venni.

Megkülönböztetett tisztelettel

Rothberger Jakab,

cs. kir. udvari szállitó.

Budapest: Kristóftér, 2. sz. I. em.
Bécs: Stefansplatz 9.
„ Alserstrasse 35.
Prága: Obstgasse

186

Dr. Handler Mór

orvos-, sebésztudor, szülész és szemész

gyógyit gyökeresen fényes és tartós siker **biztositása** mellett mindennemü

titkos betegségeket

1) az **önfertőzésnek** minden következményeit, ugymint

magömléseket,

az **ingerlékeny gyengeséget**, az **ondófolyást**, különösen a

tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt);

2) **hugycsöfolyásokat** (még oly idülteket is), **a nemzőrészek bujakóros fekélyeit** és **másodrendü bujakórt** minden alakjaiban és elcsufitásaiban;

3) **hugycsőszüküléseket:**

4) friss és idült nyákfolyásokat **nöknél**, az ugynevezett **fehérfolyást**, és az onnan eredő

MAGTALANSÁGOT;

5) **börkiütéseket;**

6) a **hugyhólyag betegségeit** és mindennemü **vizelési nehézségeket.**

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és estve 7 órától 8-ig.

Lakik: Pesten, belváros, kigyó-utcza 2-ik szám a. kigyó- és városház-utcza sarkán. (Rottenbiller-féle házban) I. emelet, bemenet a lépcsőn.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszerek megküldetnek.

26

Budapest, 1875. Nyomatott Vodianer F.-nél.